

MARTTI LUTHER

Kuuliaisuus ja miksi -kysymys

Tässä kaikessa (kun Jumala antoi käskyn ympärileikkauksesta, 1 Moos. 17:23–27) on kysymys Aabrahamin kuuliaisuuden selostamisesta. Sitä on kuitenkin tarkasteltava sillä silmällä, ettemme päättelee Aabrahamin tällä perusteella tulleen vanhurskautetuksi. Eiväthän teot tee ketään vanhurskaaksi: vanhurskas henkilö tekee vanhurskaita tekoja; kuitenkin teot ovat näyttö siitä, että usko niissä toimii ja niitä tehden tavallaan lisääntyy ja saa lihaa luille. Osoittaessaan tätä kuuliaisuutta ja antaessaan ympärileikata itsensä ja väkensä Aabraham muistaa Jumalan uskollisuutta, hänen joka lupaa ja ottaa meidät vastaan.

Pietarihan käskee meitä tekemään valitsemisemme lujaksi hyviä tekoja tekemällä (2. Piet. 1:10). Ne ovat näet todiste siitä, että armo meissä vaikuttaa ja että me olemme kutsuttuja ja valittuja. Se joka vakaassa uskon harjoituksessa edistyy, päättelee seuraavasti: en kuulu sotajoukkoon, joka taistelee Kristusta vastaan, vaan taistelen hänen puolestaan; en kiellä sanaa, en vainoa Kirkkoa. Olen siis kutsuttu Jumalan valtakuntaan ja valittu...

Edelleen ei tässä esitetä esikuvaa joka miehen kuuliaisuudesta. Voidaanko mainita mitään sopimattomampaa, typerämpää ja järjestömämpää, sanon vielä rumempaa ja rivompaa kuin se, että lähes satavuotias Aabraham heti, jo samana päivänä saa ympärileikkauksen koko huonekuntineen. Mutta heti Jumalan erottua hänestä hän kutsuu koolle väkensä ja panee toimeen Herran käskyn. Syystäkin asetamme tämän kuuliaisuuden esikuvaksemme...

Mutta jos tahdot nähdä täydellisen esimerkin kuuliaisuudesta, katso, kuinka kantaisä Aabraham harjoittaa usko-

aan ympärileikkauksessa. Jos hän olisi halunnut järkevästi pohtia asiaa, hän olisi sanonut: Mitä hyötyä on siitä, että ympärileikkaus tehdään tässä ruumiinosassa? Miksi Jumala ei ole valinnut toista, kunniallisempaa osaa? Eihän tähän voi kajota törkeyttä tekemättä, ei varsinkaan kun on aikuisista kysymys.

Aivan varmasti Aadamin petti tämä yksi ja ainoa ajatus, ettei hän tyytynyt Jumalan käskyyn vaan kyseli syytäkin, miksi Jumala käski pitää sormet irti vain tästä yhdestä puusta. Kun on näin pitkälle ajatuksissa päästy, joko laiminlyödään käsketty tehtävä tai nousetaan siitä vastaan ja tehdään päinvastoin. Tuhoisa ja turmiollinen on siis tämä ajatus "miksi?", ja se johtaa varmaan tuhoon, eritoten kun siirrymme korkeammalle tasolle ja tahdomme viisastella ennaltamäärämyksestä.

Meidän onkin syytä muistaa Aabrahamin esikuvaa, josta opimme, että Jumalan edessä on omaksuttava jälleen lapsen asenne eikä pohdittava sitä, miten ja miksi Jumala jotakin on käskenyttä. Vai eikö Aabrahamilla olisi ollut väittelyyn aihetta, jos hän olisi tahtonut noudattaa omaa ajatuksenkulkuun? Mitä ajatusta hyvästä teosta voi liittyä ympärileikkaukseen? Eihän siitä ole mitään hyötyä, ei siinä ole loistoa eikä arvokkuutta, se on päinvastoin nolo, ruma, hyödytön ja tarkoitukseton.

Martti Luther: Ensimmäisen Mooseksen kirjan selitys 8–17, s. 438s. Suom. Heikki Koskeniemi. Suomen Luther-Säätiö. Hämeenlinna 2004. (WA 42, 1–335.)

Sakramentit kuuluvat evankeliumiin

Evankeliumi on Jumalan antama sanoma Kristuksen suorittamasta täydellisestä, kertakaikkisesta koko ihmiskunnan syntien sovituksesta. Kysymyksessä on kaikkien ihmisten kaikkien syntien sovittaminen ja hyvittäminen, täydellinen velanmaksu meidän ihmisten puolesta. Siihen ihminen ei voi lisätä mitään. Kaikki kunnia siitä kuuluu Jeesukselle Kristukselle. Hänen kuuliaisuutensa, kärsimyksensä ja kuolemansa sai aikaan rauhan Jumalan ja koko syntisen maailman välille. Tätä rauhaa evankeliumi kuuluttaa tiedoksi ja uskolla vastaanotettavaksi koko maailmalle. Raamattu sanoo: "Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan" (2 Kor. 5:19). Syntien anteeksiantamista ja rauhaa Jumalan kanssa emme hanki omilla teoillamme, hurskaudellamme emmekä edes uskolamme. Se on jo hankittu. Usko vain ottaa vastaan valmiin lahjan. Usko ei tee sitä ansiollisena ihmistekona, vaan se on Pyhän Hengen vaikuttama Jumalan laupeuden teko, niin ettei siihen sisälly mitään ihmisen omaa aikaansaannosta.

Tätä valmista armon ja rauhan sanomaa Kristus lähetti apostolinsa ja koko Kirkkonsa viemään kaikkeen maailmaan. Sitä ei ollut määrä julistaa ainoastaan sanallisena, vaan siihen liittyivät myös sakramentit.

Pyhä Kaste oli sakramentti, joka lahjoitti uuden hengellisen elämän ja liitti kastetun Seurakunnan yhteyteen, sillä se yhdisti Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen osallisuuteen. Ehtoollinen oli taas tarkoitettu toistuvaksi syntien anteeksiantamisen välineeksi uskoville. Se, mikä tekee sakramentit sakramenteiksi, on Kristuksen sovitustyö ja hänen asetuksensa ulkonaisiin välineisiin liittyneinä. Sakramentit ovat puhdasta evankeliumia, pelkkää valmista lahjaa.

Meidän valmistautumisemme, rukouksemme ja kunnioittava asenteemme eivät lisää mitään tähän lahjaan, vaikka ne muuten ehtoollisen viettoon kuuluvatkin. Tällaisena lahjana sakramentit tulevat ymmärrettäviksi yleisestä vanhurskauttamisesta käsin. Sillä sakramenteissa tarjotaan ja annetaan uskolla omistettavaksi valmis vanhurskaus. Sen Kristus on valmistanut jokaista varten. Sen Isä on hyväksynyt herättämällä Poikansa kuolleista ja sen jakaminen syntisille pelastukseksi on Pyhän Hengen virka.

Kysymyksessä on se vanhurskaus, joka Jumalan edessä kelpaa, johon Pyhä Henki uskovat pukee ja jossa Seurakunta on ilmestynyt Ylkänsä häihin. Ilman yleistä vanhurskauttamista sakramentit olisivat ainakin osaksi ihmissuorituksia. "Sillä armosta te olette pelastetut uskon kautta, ette itsenne kautta – se on Jumalan lahja – ette tekojen kautta, ettei kukaan kerskaisi" (Ef. 2:8–9).

Markku Särelä

Kasteen lohdutus

”Ei pidä arvostella sakramenttia eikä muitakaan Jumalan määräämiä ja asettamia asioita niiden ulkonaisen ilmenemismuodon mukaan, vaan sellaisina kuin niihin on yhtyneenä Jumalan sana.” Tämä lause on hieman lyhentäen lainattu uskonpuhdistaja Martti Lutherin Isosta katekismuksesta. Lause on tärkeä lähtökohta kaikkia Jumalan säätämiä asioita ajateltaessa, näin myös pyhän kasteen ollessa kyseessä.

Lohdutuksen tarve

Miksi tarvitsemme Jumalan antamaa lohdutusta ja miksi tarvitsemme pyhää kastetta? Kumpaankin on annettava pohjimmitaan sama vastaus. Jokainen ihminen on synnissä siinnyt ja syntynyt. Maalisen syntymän perusteella ei kukaan voi elää iankaikkisesti, vaan on luonnostaan kadotuksen alainen. Tämän todistaa Jumalan sana: ”Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan.” (Room. 3:10)

Jossain määrin voit käsittää syntisi suuruutta siitä omantunnon todistuksesta, ettet ole pitänyt Jumalan käskyjä. Kaikessa suuruudessaan et kuitenkaan voi tutkia luontosi turmelusta. Yhtä kaikki, Jumalan antama lohdutus on sinulle välttämätön.

Jumala pelastaa kasteen välityksellä

Vapahtaja liitti kasteeseen valtavan lohdutuksen. Se toimitetaan syntien anteeksiantamiseksi, Apt. 2:39. Kaste on uuden syntymisen peso eli peseminen, Tiit. 3:5. Nämä asiat merkitsevät, että Jumala antaa kasteen kautta pelastuksen, kuten Vapahtaja lausui: ”Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu.” (Mark. 16:16)

Pelastetuksi tuleminen tarkoittaa Kristuksen omaksi tulemistä syntien anteeksiantamisen myötä ja hänen oma-

naan elämistä tämän ajallisen elämän aika. Toiseksi pelastuminen tarkoittaa iankaikkiseen elämään pääsemistä. Nämä molemmat lahjat annetaan kasteen välityksellä.

Usko ja kaste

Jotkut laittavat uskon ja kasteen vastakkain ja sanovat, että kaste ei pelasta, vaan usko pelastaa. Tällainen lause ja sen takana oleva ajatustapa perustuu vakaavaan virheeseen. Noin ajatteleva ei näe kasteen ja uskon erottamatonta yhteyttä.

Uskon luonne on sellainen, että se ottaa vastaan sen, minkä Jumala sanassaan sanoo. Kun Jumala on liittänyt kasteeseen, siis veden yhteyteen, lupauksen pelastuksesta, usko tarttuu tähän lupaukseen. Jumalan sana ilmoittaa, että Kristus on sovittanut koko maailman syntivelan, siis hankkinut syntien anteeksiantamuksen jokaiselle ihmiselle. Sama Jumalan sana ilmoittaa, että kaste, sinunkin kasteesi, on tapahtunut syntien anteeksiantamukseksi. Kristuksen sovitusyössään hankkima armo on näin kasteessa tuotu omaksesi.

Näin on Jumala armoissaan antanut sinullekin armonsa kasteessasi. Ahdistuneella omallatunnolla on turvapaikka kasteeseen liittyvässä Jumalan lupauksessa: ”Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päälleenne pukeneet.” (Gal. 3:27) Tämä merkitsee ensiksi sitä, että olet tullut puetuksi Kristuksen vanhurskaudella eli syntien anteeksiantamuksella. Tämän saat uskossa omistaa turvaksesi.

Usko on sitten voimallinen. Se vaikuttaa halua ja voimaa seurata Kristusta elämässä. Näin vapaasta armosta saatu syntien anteeksiantamus vaikuttaa halua ja voimaa tehdä hyviä tekoja.

Uudestisyntyminen sanasta, kasteesta vai molemmista?

Uudestisyntymisestä on maassamme kolmenkinlaista harhakäsitystä.

Ensimmäinen harhakäsitys

Uudestikastajien ja muidenkin reformoitujen mielestä Pyhä Henki ei tarvitse ulkonaisia välineitä, ei sanaa eikä sakramentteja, vaan hän vaikuttaa heidän mielestään välittömästi. Tällainen väite ei suurta kumoamista kaipaa. Eihän ole lainkaan kysymys siitä, mitä kaikkivaltias Jumala tarvitsee tehdäksensä jotakin. Kysymys on siitä, millaisen pelastusjärjestyksen Jumala on asettanut ja millaisia välineitä hän on nähnyt hyväksi käyttää pelastaakseen ihmisen. Niitä välineitä, jotka Jumala omassa viisautessaan on asettanut pelastuksen välineiksi, me ihmiset tarvitsemme emmekä me saa niitä hylätä. Muuten määräämme Jumalaa ja ylvästelemme hänen edessään. Jumalan kaikkivaltiudesta johtuu, että hän kykenee synnyttämään uudesti juuri sillä tavoin, kuin hän on ilmaissut vaikuttavansa uudestisyntymisen.

Keskustelussaan Nikodeemuksen kanssa Jeesus satoi selkeästi Pyhän Hengen vaikutuksen erityisesti kasteeseen. Luemme Johanneksen evankeliumista: "Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: 'Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, ylhäältä, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa.' Nikodeemus sanoi hänelle: 'Kuinka voi ihminen vanhana syntyä? Eihän hän voi jälleen mennä äitinsä kohtuun ja syntyä?' Jeesus vastasi: 'Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan. Mikä lihasta on syntynyt, on liha; ja mikä Hengestä on syntynyt, on henki. Älä ihmettele, että minä sanoin sinulle: teidän täytyy syntyä uudesti, ylhäältä.'" (Joh. 3:3–7)

Vielä Raamattu sanoo: "Usko tulee siis kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta" (Room. 10:17), ja: "... te, jotka olette uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan katoamattomasta siemenestä, Jumalan elävän ja pysyvän sanan kautta... halatkaa niin kuin vastasyntyneet lapset sanan väärentämätöntä maitoa, että te sen kautta kasvaisitte pelastukseen" (1 Piet. 1:23, 2:2). Sen, joka jo pelkästään näidenkin sanojen edessä todella kieltää Jumalan käyttävän välikappaleita ja vaikuttavan niiden kautta ihmisen pelastuksen, täytyy olla paatunut tai sokea.

Toinen harhakäsitys

Ulkonaisen luterikunnan piirissä on sellaisia suuntia, jotka tosin hyväksyvät lapsikasteen, mutta opettavat, ettei kaste vaikuta uudestisyntymistä. He eivät perusta käsitystensä Raamatulle, vaan kokemukselle. Koska kansankirkon jäsenten suuri enemmistö on epäuskoista ja maailmassa elävää, he päättävät, ettei kaste uudestisyntynyt. He eivät ota huomioon, että lapsi voi jo varsin varhain langeta uskosta. Se voi tapahtua ravinnon puutteesta tai maailman viettelemänä. Kaste edellyttää opetusta ja kristillistä kasvuympäristöä. Jos lapsi vieraantuu kasteensa armoliitosta, se ei johdu kasteen voimattomuudesta, vaan aivan jostakin muusta.

On kuitenkin myös niitä, jotka ovat saaneet lapsena kasteen ja jotka heidän hedelmistään päätellen ovat uudestisyntyneitä ja vakaita kristityitä. Luther ve-

toaa tähän näkökohtaan Isossa katekismuksessa (Tunnustuskirjat [= TK] 1948, 392,#49). Voimme panna siis kokemuksen kokemusta vastaan. Se taas, että jumalattomia on suuri joukko, ei mitään todista tässä kysymyksessä. Sanoihan Jeesus, että monet kulkevat laveaa tietä kadotukseen, mikä soveltui myös hänen aikansa ulkonaiseen Israelin kirkkoon.

Vaikka voimme kokemuksellakin argumentoida ja osoittaa kristillisen kokemuksen olevan puolellamme, varsinainen todiste siitä, että kaste uudestisyntyttää, on Jumalan sanan, Pyhän Raamatun, todistus. Se tuli esille jo Jeesuksen sanoissa Nikodeemukselle, joka oli fariseus. Fariseuksethan eivät ottaneet vastaan kastetta Johannekselta, ja juuri siitä Jeesus häntä ojensi. Pietari sanoo, että "niin nyt vesi teidätkin pelastaa kasteena" (1 Piet. 3:21). Kun se kerran pelastaa, se vie Jumalan valtakuntaan, mistä asiasta Jeesus puhui, ja siis uudestisyntyttää. Paavali kirjoittaa Tiitukselle: "Mutta kun Jumalan, meidän Vapahtajamme, hyvyys ja ihmisrakkaus ilmestyi, pelasti hän meidät, ei vanhurskaudessa tekemiemme tekojen ansiosta, vaan laupeutensa mukaan uudestisyntymisen peson ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta, jonka Hengen hän runsaasti vuodatti meihin meidän Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta, että me vanhurskautettuina hänen armonsa kautta tulisimme iankaikkisen elämän perillisiksi toivon mukaan. Tämä sana on varma." (Tiit. 3:4–8). Samaa todistavat myös Jeesuksen sanat: "Joka uskoo ja on kastettu, se pelastuu, mutta joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen" (Mark. 16:16), ja Paavalin sanat: "Vai ettekö tiedä, että me kaikki, jotka olemme kastetut Kristukseen Jeesukseen, olemme hänen kuolemaansa kastetut? Niin olemme siis yhdessä hänen kanssaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niin kuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin pitää meidänkin uudessa elämässä vaeltaman" (Room. 6:3–4).

Sivumennen todettakoon tässä, etteivät Paavalin sanat "samoin pitää meidänkin uudessa elämässä vaeltaman", tarkoita tässä velvoitetta, vaan jumalallisen välttämätöntä seurausta kuvaten kasteen voimaa kristityissä. Ne ovat siis evankeliumia eivätkä lakia!

Nämä Pyhän Raamatun sanat osoittavat vastaansanomattoman selvästi kasteen vaikuttavan uudestisyntymisen.

Mutta mitä itse asiassa uudestisyntyminen tarkoittaa? Monet, jotka kovin varmoina puhuvat uudestisyntymisestä, eivät kuitenkaan kerro, mitä he sillä käsittävät. Monille se on sana ilman sisältöä. Nikodeemus käsitti niin paljon, ettei ihminen voi mennä takaisin äitinsä kohtuun ja syntyä äidistään uudemman kerran. Jeesus kuitenkin osoitti, että on kysymys sellaisesta Hengen työstä, joka vie sisälle Jumalan valtakuntaan ja pelastaa iankaikkiseen elämään. Kysymyksessä ei ole syntyminen tähän maailmaan, vaan Jumalan valtakuntaan, ei äidistä, vaan Pyhästä Hengestä. Kysymyksessä on elämän saaminen kuoleman tilalle. Ei ole kysymys jostakin teoreettisesta henkiin virkoamisesta, jonka uskoisimme tapahtuvan, mutta jota ei todellisuudessa tapahtuisikaan. Kun kasteessa Isä synnyttää meidät lapsikseen, Poika pukee vanhurskaudellaan ja Pyhä Henki uudestisyntyttää meidät, silloin kuoleman tila väistyy sielustamme ja me alamme elää uutta, hengellistä elämää.

Uudestisyntyminen on iankaikkisen elämän alku meissä. Kuitenkin meidän on vielä elettävä "tässä kuoleman ruumiissa" (Room. 7:24) ja ruumiimme täytyy kokea kuolema ennen kuin se pääsee ylösnousemiseen ja kirkkauteen.

Kolmas harhakäsitys

Kolmannen ryhmän muodostavat ne, jotka myöntävät uudestisyntymisen tapahtuvan kasteessa, mutta kieltävät evankeliumin sanalta uudestisyntymisen voiman. Tätä kantaa on voimakkaasti tuonut esille Luther-säätiön säätiön piispa Matti Väisänen pappisvihkimyksessä pitämässään puheessa 26.5.2012 sekä sitä ennen myös kirjoissaan.

Kyseinen käsitys on Raamatun ja luterilaisen tunnustuksen vastainen. Luther lausuu Schmalkaldenin opinkohdissa näet seuraavasti otsikon evankeliumi alla: "Tahdomme jälleen palata evankeliumiin. Se ei anna vain yhtä neuvoa ja apua syntiä vastaan, sillä Jumala on armoissaan ylenpalttisen rikas. Ensiksikin Jumala tekee sen suullisen sanan välityksellä, jossa julistetaan syntien anteeksiantamusta koko maailmassa. Tämä on evankeliumin varsinainen virka. Toiseksi kasteen välityksellä. Kolmanneksi alttarin pyhän sakramentin välityksellä. Neljänneksi avaintenvallan ja myös *per mutuum colloqium et consolationem fratrum* (veljien keskinäisen keskustelun ja lohduttamisen välityksellä) – Matteuksen evankeliumin 18. luku: 'Missä kaksi tai kolme on kokoontunut...'" (TK 1948, s. 262). (Katso myös TK 1948, s. 101,#247,#311, s. 479,#65.)

Tässä Luther käsittää evankeliumin antavan avun syntiä vastaan riippumatta siitä, missä muodossa se meille tulee. Hän ei aseta näitä eri muotoja toisiaan vastaan. Kun evankeliumi kaikissa muodoissaan on apu syntiä vastaan, on se myös apu kuolemaa vastaan. Toisin sanoen evankeliumilla kaikissa muodoissaan on hengellisen elämän antava eli uudestisyntymistä tai hengellistä elämää ylläpitävä voima. On kysymys elämän alulle panosta tai sen jatkumisesta. Kysymyksessä on laadultaan sama voima. Ihmisen tilanne vain voi sikäli olla erilainen, että hän joko astuu sisälle Jumalan valtakuntaan tai on jo siinä. Se, joka on astunut sisälle Jumalan valtakuntaan, on uudestisyntynyt. Hän on osallinen iankaikkisesta, uudesta elämästä. Asia on näin riippumatta siitä, onko kyseinen henkilö uudestisyntynyt kasteessa, onko hän saanut uskon lahjan ennen kastetta evankeliumin sanasta vai onko hän lapsen uskosta ja kasteen armosta langettuaan palannut siihen evankeliumin kautta.

Raamattu ei aseta kastetta ja evankeliumin sanaa toistensa vastakohtiksi, vaan puhuu niistä yhdenvertaisina evankeliumin muotoina. Apostoli Pietari lausuu: "Olette uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan katoamattomasta siemenestä, Jumalan elävän ja pysyvän sanan kautta" (1 Piet. 1:22) sekä myös: "Tämän vertauskuvan mukaan vesi nyt teidätkin pelastaa, kasteena" (1 Piet. 3:21).

Jos vain kaste uudestisyntymistä eikä lainkaan evankeliumin sana, siinä tapauksessa vain kaste olisi evankeliumia eikä evankeliumista sanan muodossa voitaisi puhua. Sen sijaan Kristuksen apostoli Paavali sanoo yleistäen: "Omasta puolestani minä siis olen altis teillekin, Roomassa asuvaisille, julistamaan evankeliumia. Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itse kullekin uskovalle

pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle" (Room. 1:15–16).

Georg Stöckhardt kirjoittaa: "Kristuksen verellä vihmominen ei ole muuta kuin Kristuksen veren ja uhrikuoleman soveltamista ja sillä hankitun syntien hyvittämisen ja syntien anteeksiantamisen lahjoittamista syntisten omalletunnolle. Se tapahtuu evankeliumia saarnaamalla, Jes. 52:15, sekä kasteen kautta, 1 Piet. 3:21, Hebr. 10:22." (1 Piet. selitys).

Kun lähetystilanteessa evankeliumin julistus ja opetus edeltää kastetta, niin evankeliumin sanaa ja kastetta ei tule tarkastella erillisinä, vastakkaisina asioina, vaan yhteen kuuluvina, yhtenä kääntymykseen kuuluvana tapahtumana ja kristityksi tulemisena. Meidän ihmisten näkökulmasta kasteopetus ja sitä seuraava kasteen toimittaminen eivät ole hetkellinen tapahtuma, vaikka sydämen kääntymys Jumalan puoleen sitä on. Eihän kumpaakaan, ei opetusta eikä kastetta, saa jättää pois. Meidän asiamme ei ole teoretisoida asialla, vaan toimia Kristuksen käskyn mukaan. Jumala, joka sydämet näkee, tietää, mitä milloinkin kenessäkin tapahtuu. Mutta meidän asiamme ei ole myöskään tuomita niitä harvinaisia tapauksia, joissa kasteoppilas ehtii kuolla ennen kastetta. Päinvastoin meidän tulee rakkaudessa ajatella tällaisen pelastuneen evankeliumin sanan nojalla.

Oikea oppi

Kuten edellä olevasta jo käy ilmi, oikea, kristillinen, luterilainen oppi pitää kaikkia armonvälineitä vaikutukseltaan ja voimaltaan yhdenvertaisina. Niiden lupauksille usko rakentaa eikä joudu häpeään.

Vielä olisi sanottava jokin sana uskosta. Kun Raamattu puhuu siitä, että usko pelastaa, vie sisälle Jumalan valtakuntaan ja uudestisyntyyttää, se ei esitä jotakin uutta armonvälinettä kasteen, sanan ja ehtoollisen lisäksi, vaan osoittaa, mikä on se keino, jolla Pyhä Henki saa kristityt omistamaan pelastuksen ja synnyttää heissä uuden, hengellisen elämän. Se on usko. Usko ei ole vastakohta armonvälineiden vaikutukselle, vaan juuri se asia, minkä armonvälineet vaikuttavat. Uudestisyntyminen tapahtuu uskon kautta. Ei ole ketään, joka olisi uudestisyntyneessä tilassa epäuskoisena. Tunnustuskirjat lausuvat: "... me sitä vastoin puhumme sellaisesta uskosta, joka ei ole mikään tehoton ajatus, vaan sellainen usko, joka vapauttaa kuolemasta, joka sydämiin synnyttää uuden elämän ja joka on Pyhän Hengen vaikutusta, niin se ei voi olla käsillä samanaikaisesti kuin kuoleman syn-ti, vaan se synnyttää, niin kauan kuin se jatkuvasti on käsillä hyviä hedelmiä... Voidaanko jumalattoman kääntymisestä tai uudensyntymän tavasta puhua yksinkertaisemmin ja selkeämmin?" (TK 1948, s. 74, 64). Kaikkialla Tunnustuskirjat esittävät pelastuksen, vanhurskauttamisen ja uudestisyntymisen tapahtuvan uskon kautta, mutta toki ei missään ilman uskoa eikä ilman armonvälineitä.

Kun uudestikastajat ovat vastustaneet kasteessa tapahtuvaa uudestisyntymistä ja sen sijaan korostaneet uudestisyntymistä uskon kautta, he ovat asettaneet väärit asiat vastakohdiksi. Kaste, uudestisyntyminen ja usko kuuluvat kaikki yhteen. Ne ovat kaikki eri asioita, eikä mikään näistä kolmesta sulje pois kahta muuta.

Markku Särelä

Uudestisyntymisestä

Uudestisyntyminen kohdissa 1 Piet. 1:23, Joh. 3:3, Tiit. 3:5 ja Jaak. 1:18 tarkoittaa samaa tapahtumaa, mitä Paavali kuvaa eläväksitekemiseksi ja kuolleista herättämiseksi Ef. 2:5,6:ssa ja Kol. 2:12:ssa sekä uudeksi luomiseksi Ef. 2:10:ssä ja Gal. 6:15:ssä.

Uudestisyntymä eli uusi syntymä yleisesti ottaen on sydämen, ihmisen siveellisen laadun ja mielialan, hänen siveellisen ajattelunsa, tuntemisensa ja tahtonsa perusteellinen muutos, niin että ihmisestä tulee siveellisessä suhteessa hengellisellä tavalla aivan toinen, uusi ihminen.

"Sen tähden tässä täytyy lyhyesti sanoen hänestä tulla aivan toinen ihminen, toisin sanoen, koko persoonan täytyy tulla uudeksi, jolla on aivan uusi ymmärrys, ajatukset, mieli ja sydän." Luther (W2 XI,1168).

Ihmisen kaikki ajatukset, halut, toiveet ja tahdon pyrkimykset ovat luonnostaan, luonnollisen syntymän eli synnissä sikiämisen ja syntymisen tähden suuntautuneet tähän syntiseen, turhaan maailman menoon. Mutta nyt uudestisyntymisen vuoksi ne suuntautuvat Jumalaan ja siihen, mikä on Jumalan.

Uudestisyntyminen on uuden hengellisen elämän synnyttämistä.

Tämä uusi elämä ei ole joutilas olotila, vaan koska se on persoonallista elämää, se muodostuu mielen ja tahdon hengellisistä liikkeistä ja toiminnoista. Jakeessa 1 Piet. 1:5 tulee puheeksi usko, ja sen jälkeen se mainitaan usein, esimerkiksi 1:6,9,21; 2:6 ja 5:9. Kristityistä käytetään nimeä "uskovat" (1

Piet. 2:7). Sitä vastoin epäkristityt ovat niitä, jotka eivät usko (1 Piet. 2:7), ja "ei-kuuliaisia" (1 Piet. 4:17). Niin Pietarille, kuten toisillekin apostoleille, usko on se erityinen kristillinen käyttäytyminen, mikä kristityille on tunnusomaista ja tekee heidät kristityiksi, ja uskoviksi tuleminen on kristillisyyden alku.

Pietari ymmärtää uskolla samaa mitä kaikki muutkin apostolit eli uskoa Kristukseen (1 Piet. 2:6), luottamusta Kristuksen ansioon, sovitusvereen, kuten jo 1 Piet. 1:2:ssa sille annetaan nimi "pirskotus Jeesuksen Kristuksen verellä" kuuliaisuuden ohella. [Huomaa: tässä kuuliaisuus tarkoittaa evankeliumin uskomista, ei elämän kuuliaisuutta. MSJ] Niin siis usko Kristukseen lankeaa yhteen uudestisyntymisen kanssa, joka tarkoittaa myös kristillisyyden alkua ihmisessä. Huomautimme kohdan 1 Piet. 1:2:n johdosta, että Hengen pyhitys, mikä asiallisesti on sama kuin uudestisyntyminen, toteutuu kuuliaisuudella [= uskon kautta] ja muistutimme Pietarin sanasta Apt. 15:9, että Jumala on puhdistanut uskolla pakanoiden sydämet. Vastaavasti Paavali sanoo hengellisen eläväksitekemisen, eloon herättämisen ja uudeksiluomisen tulevan välitetyksi uskon kautta Ef. 2:(1–)8 ja Kol. 2:12.

Asian laita on niin kuin Luther sanoo 1 Piet. 1:3:n johdosta: "Se, joka nyt uskoo sellaisen saarnan, että Kristus on hänen hyväkseen kuollut ja ylösnousut... siten uudestisyntyy, toisin sanoen, hänet luodaan uudestaan, hän saa Pyhän Hengen, hän on oppinut tuntemaan Jumalan armollisen tahdon ja hänellä on

sellainen sydän, ajatustapa, mieli, tahto ja sellaisia ajatuksia, joita muuten kenelläkään tekopyhällä tai teeskentelijällä ei ole."

Koska usko Kristukseen on ensimmäinen hengellinen liike ja kaikkien muiden uusien hengellisten liikkeiden lähde, niin uudestisyntymisen sanan varsinaisessa, ahtaassa merkityksessä voi oikein perustein määritellä uskon synnyttämiseksi. Uskon ensimmäinen kipinä on ensimmäinen kaipauksen kipinä päästä osalliseksi pelastuksesta Kristuksessa on ensimmäinen ratkaiseva käänne ja muutos syntisen sydämessä. Uudestisyntyminen, jonka me kristityt olemme itsessämme kokeneet ja jonka kautta meistä on tullut kristittyjä, on Jumalan teko ja hyvätyö. Jumala, Herramme Jeesuksen Kristuksen Isä, on uudestisyntyttänyt meidät ja vaikuttanut meissä uskon, josta muut jumaliset hyveet vuotavat. Sen hän on tehnyt Hengellään, evankeliumin sanan kautta, 1 Piet. 1:23, ja kasteen kautta, Tiit. 3:6. Näillä armonvälineillä, joilla meidät on pirskotettu Kristuksen verellä, meidät on myös uudistettu sisäisesti. Jumala, hän yksin, on sen tehnyt, itsensä tähden, suuren laupeutensa mukaan, ilman minkäänlaista ansiota, aiheutusta, myötävaikutusta, valmistautumista ja valmistelua meidän puoleltamme. Me olemme tehneet hengellisen syntymämme hyväksi yhtä vähän kuin ruumiillisen syntymämme hyväksi. Koska Jumala on niin rikas lapeudesta, hän on temmannut meidät pois syntikurjuudestamme ja saattanut uskonon Vapahtajaamme ja siten asettanut meidät uuteen, pyhään, jumaliseen oloon ja elämään, mikä yksin ansaitsee elämän nimen.

Korostus on nyt epäilemättä tarkoitussääntöä "elävään toivoon".

Jumala on uudestisyntyttänyt meidät "elävään toivoon". Uudestisyntymisen lahjoittama elämä on samalla elämää, johon liittyy toivo. Toivo katsoo tulevaisuuteen, tuleviin aarteisiin. Uusi hengellinen, jumalallinen elämä, joka vielä nyt on heikkoa ja epätäydellistä ja jota syntinen liha estelee, tähyää kohti täyttää toteutumista ja päättyy lopulta iankaikkiseen elämään, jossa me tulemme ruumiin ja sielun puolesta täysin elämään Jumalalle.

Usko, jonka Jumala on synnyttänyt uudestisyntymässä, usko, joka omistaa nyt pelastuksen ja syntien anteeksiantamisen Kristuksen kautta, asettaa myös toivon itsensä ulkopuolelle tulevaan, toteutuneeseen pelastukseen, lopulliseen, iankaikkiseen autuuteen (1 Piet. 1:5,9). Sovitetuille syntisille on taivas auki. Tämä on elävä toivo.

Ihminen astuessa ajalliseen elämään hänen eteensä avautuu kaikenlaisia toiveita, jotka eivät useimmiten kuitenkaan toteudu. Kristittyjen toivo, joka avautui heille uudestisyntymisessä, ei koskaan petä eikä sen päämäärä jää saavuttamatta. Sillä on elämä ja voima itsessään sekä toteutumisvoima ja varmuus siitä. Niin uskovan toivolla on elähdyttävä vaikutus kristittyjen sydämille "lohduttamalla, vahvistamalla ja tekemällä Jumalassa lujaksi, rohkeaksi, urhoolliseksi ja iloiseksi" (Fronmüller).

Sellaiseen elävään toivoon Jumala on meidät uudestisyntyttänyt "Jeesuksen Kristuksen kuolleistansuomisen kautta". Toivomme toteutumisen takaa Jeesuksen Kristuksen kuolleista nouseminen. Jeesus Kristus, Herramme, joka on kuollut meidän edestämme, on noussut ylös kuolleista ja siten inhimillisen luontonsa mukaan astunut kunniaan tilaan, kirkastettuun tilaan. Hän on ve-

tävä perässään ylösnousemukseensa ja kirkastettuun elämään kaikki ne, jotka uskon kautta ovat häneen yhdistetyt. Kristus on ylösnousemuksensa myötä mennyt kirkkauteensa, joka on tuleva ilmi meissäkin (Room. 8:17; 5:10).

Toivon kohde, taivaallinen autuus ja kirkkaus, kirkastettujen elämä, kuvataan seuraavissa sanoissa [tässä kirjeessä] perinnöksi ja asetetaan kirkkain, hohtavin värein kristittyjen silmien eteen. Se on se perintö, joka valituilla muukalaisilla on taivaassa. Uudestisyntyminen nojalla uskon kautta meistä on tullut Jumalan lapsia. Jos siis olemme lapsia, olemme myös perillisiä. Room. 8:17.

Tämä taivaallinen perintö on katoamaton. Maalliset tavarat häviävät. Kaikki maallinen kantaa kuoleman itua sisällään. Taivaallista hyvää ja perintöä ei ole alistettu katovaisuudelle. Se on hävittämätön, kuihtumaton. Maallinen tavara ja perintö on saastunutta. Maalliseen tavaaraan on tarttunut paljon vääryyttä, ahneutta ja petosta. Sen nauttimiseen liittyy syntiä, pahaa himoa ja huonoa omaatuntoa. Se jättää jälkeensä omantunnon pistoksia. Taivaallinen perintö on saastuttamaton, aivan puhdas, ilman syntiä. Se on pyhien perintöosa valkeudessa. Kuolemaa ei ole enää oleva, niin ei myöskään syntiä. Odotamme uutta taivasta ja uutta maata, joissa vanhurskaus asuu (2 Piet. 3:13). Taivaallisen ilon, onnen ja autuuden valtaan voi samalla kaikesta sydämestään antautua pidäkkeittä puhtaalla, loukkaamattomalla omalattunnolla. Se on seesteinen nautinto vailla kitkerää sivumakua. Maallinen onni, kauneus ja ihanuus ovat kukan kaltaisia. Pian se häviää ja vielä nopeammin kuihtuu. Se alkaa vähitellen

kukoistaa, on täydessä kukoistukseensa vain lyhyen ajan ja sitten kohtaa lakastuu. Se menettää nopeasti ensimmäisen tenhonsa ja synnyttää lopulta vastenmielisyyttä ja kylläntymistä. Taivaallinen perintö on kuihtumaton. Se on keskeytymättä elinvoimaisen tuore. Taivaallisessa paratiisissa ei ole kuihtumista, heikkenemistä, ei kukoistuksen ja uudestaan kukkaan puhkeamisen vaihtelua. Siellä on ikuinen kevät. Ensi ihastus, joka valtaa sydämen astuttaessa kirkkauden maailmaan, ei koskaan kylmene eikä lamaudu. Iankaikkisen elämän ilo on oleva ikuisesti yhtä sydämellinen, hehkeä ja voimakas.

Luther: "Perintömme, jonka uudestisyntyminen tuo meille muassaan, on ensiksikin katoamaton, ikuinen. Siksi meidän ei tule karvan vertaa surra, että se kärsisi jonkin vahingon tai lakkaisi. Toiseksi se on saastuttamaton, se on, aivan soma ja kaunis, jota ei voi tahrata eikä tuhria kuten ajallisia tavaroita. Kolmanneksi se on kuihtumaton, se on, se ei kuivetu eikä mätäne, ei heikkene, kuten kaikki ajalliset, vaan pysyy tuoreena ja viheriöi ikuisesti. Siksi me emme milloinkaan kyllästy emmekä tympäänny siihen."

Todella upea, ihana perintö! Kuitenkin meitä ahdistaa sitä tarkastellessamme kysymys, onko se meille varma. Perintö, josta ihminen pääsee osalliseksi ajallisen syntymänsä kautta, on epävarma ja menetetään helposti. Sitä vastoin se perintö, johon uudestisyntyminen antaa meille oikeuden, on varma eikä häviä. Olemmehan uudestisyntyneet elävään toivoon.

Georg Stöckhardt, katkelma Ensimmäisen Pietarin kirjeen selityksestä. Tästä artikkelista on poistettu filologiaa selvittelyjä. Käännös MS.

Kolmas luomispäivä

1 Moos. 1:9–13: *Ja Jumala sanoi: "Kokoontukoot vedet, jotka ovat taivaan alla, yhteen paikkaan, niin että kuiva tulee näkyviin." Ja tapahtui niin. Ja Jumala kutsui kuivan maaksi, ja paikan, mihin vedet olivat kokoontuneet, hän kutsui mereksi. Ja Jumala näki, että se oli hyvää. Ja Jumala sanoi: "Kasvakoon maa vihantaa, ruohoja, jotka tekevät siementä, ja hedelmäpuita, jotka lajiensa mukaan kantavat maan päällä hedelmää, jossa niiden siemen on." Ja tapahtui niin: maa tuotti vihantaa, ruohoja, jotka tekivät siementä lajiensa mukaan, ja puita, jotka lajiensa mukaan kantoivat hedelmää, jossa niiden siemen oli. Ja Jumala näki, että se oli hyvää. Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, kolmas päivä.*

Raamattu kertoo lyhyesti ja koruttomasti kolmannenkin päivän tapahtumat. Jumala sanoi, ja tapahtui niin, kuin hän oli puhunut. Kun maata peitti vielä yhtenäinen vesipeite, maa ei ollut sovelias kuivan maan kasveille, maa-eläimille eikä ihmiselle. Niin Jumala asetti sanallaan vedet yhteen paikkaan ja kuivan maan siitä erilleen. Tämän täytyi merkitä valtavia muutoksia maankuoressa niin, että osa maankuoresta kohosi korkeammalle kuin toinen. Syntyi virtoja (2:10), runsaita maanpinnan alaisia lähteitä (7:11) ja varmaan myös järviä.

Nyt tässä Raamattu mainitsee vain pääasian, meren ja kuivan maan. Meri käsitti myös järvet. Kaikki ei ollut yhtä lakeutta eikä maa noussut tasaisesti merestä ylöspäin, vaan maanpinnan epätasaisuus mahdollisti suuret virrat.

Korkeat vuoret mainitaan vasta vedenpaisumuksen yhteydessä (7:19). Siihen katastrofiin liittyi uusia pinnanmuodostuksen muutoksia. Sen jälkeen maankuori on kokenut paljon muutoksia, niin ettemme tiedä, millainen maailma oli pinnanmuodostukseltaan paratiisin aikaan tai edes pian vedenpaisumuksen jälkeen. Emme pysty sitä mielessämme rekonstruoimaan. Tiedämme vain, että se oli alussa "sangen hyvä" (1:31). Tämä koskee kuuden päivän luomistyötä ja näkyvää maailmaa eikä sitä pidä ulottaa enkelimaailmassa tapahtuneeseen kapinaan. Mutta uusi taivas ja uusi maa tulevat kaikessa hengellisessä kirkkaudessaan olemaan paljon paratiisiakin upeampia.

Kuva maapallosta litteenä pannukakunmuotoisena on perustunut joskus historian kuluessa joidenkin siinä asiassa yksinkertaisten ihmisten ajatteluun. Eivät merenkulkijat, tähtitieteilijät ja jotkut muutkaan ole voineet välttää ajatusta maan pallonmuotoisuudesta. Eihän tarvita kuin noin alle 20 kilometrin esteetön laakea alue merellä tai maalla, kun Maan pallonmuotoisuus on havaittavissa taivaanrannasta, josta vain korkeimmat kohdat näkyvät yläosaltaan. Näyttö on ollut niin selvä. Raamattu ei myöskään anna käsitystä Maan pannukakun kaltaisuudesta. Se kertoo Maan olleen kaksi eri kertaa vesipeitteinen, ja siihen seikkaan on mahdotonta soveltaa kuvaa pannukakusta, jonka päällä valtava vesimäärä pysyisi eikä valuisi yli laidan. Raamatussa on pari kohtaa, joiden on katsottu alkukielessä viittaavan

Maan pallonmuotoisuuteen. Ne ovat seuraavat. Job 26:7: "Pohjoisen hän kaarruttaa autiuden ylle, ripustaa maan tyhjiyden päälle." Jes. 40:22: "Hän istuu korkealla maanpiirin päällä, kuin heinäsiirkkoja ovat sen asukkaat; hän levittää taivaan niin kuin harson, pingottaa sen niin kuin teltan asuttavaksi." Sananl. 8:27: "Kun hän taivaat valmisti, olin minä (Viisaus) siinä, kun hän veti piirin syvyyden pinnalle." "Maanpiiriksi" käännettyä heprean sanaa ei ole mitään perustetta käsittää yksinomaan ympyräksi vaakatasossa, vaan kolmiulotteisesti siten, että se sulkee sisäänsä koko maapallon.

Vesimassojen kokoontuessa kolmantena päivänä niiden täytyi jättää valtavia jälkiä maanpintaan ja panna meri ankaraan liikkeeseen, siinä määrin kuin Jumala salli sen tapahtua. Jumala ei luo vielä kolmantena päivänä elämää mereen, vaan vasta viidentenä päivänä. Mutta hän luo kasvikkunnan maalle. Merikasveista Raamattu ei nimenomaisesti puhu, vaikka maasta, meren pohjastahan ne enimmäkseen nousevat. Raamattu ei pyri selostamaan kaikkia yksityiskohtia, vaan mainitsee vain sellaisia asioita, joista ihminen voi helposti tehdä aistihavaintoja.

Kolmantena päivänä Jumala loi siementä tekevän kasvikkunnan. Hän loi siis monia lajeja, ja siunasi ne lisääntymään kunkin lajinsa mukaan. Tämän mukaan samaa lajia olivat ne, jotka saattoivat keskenään lisääntyä. Emme tiedä, kuinka laaja tällainen laji oli, ja onko luonnossa kasveista ja eläimistä puheen ollen tapahtunut saman lajin sisällä sellaista eriytymistä, josta ei ole paluuta alkuun ja joka estäisi eriytneiden muotojen keskinäisen lisääntymisen (vrt. kanalintujen risteymiä). Tällaista ilmiötä ei kuitenkaan ole todettu jalostuksessa. Jalostetuilla lajikkeilla on päinvastoin taipumus palautua kohti alkuperäistä. Selvää kuitenkin uskolle on, että Jumalan luova sana on selitys kaikkien lajien olemassaoloon ja mahdollisen eriytymisenkin on saanut aikaan luomisessa kullekin lajille annettu ja siihen jäänyt syntyksana.

On vielä huomattava, että Jumala loi yksityiskohdiltaan valmiin maailman. Hän ei pannut kasvien siemeniä maahan ja alkanut odottaa, milloin ne tuottavat siementä, vaan hän loi täysikasvuiset kasvit ja puut hedelmineen, kuten hän sitten kuudentena päivänä loi myös eläimet ja aikuiset ihmiset, Aadamin ja Eevan.

MS

Neljäs luomispäivä

1 Moos. 1:14–19: *Ja Jumala sanoi: "Tulkoot valot taivaanvahuuteen erottamaan päivää yöstä, ja olkoot ne merkkeinä osoittamassa aikoja, päiviä ja vuosia, ja olkoot valoina taivaanvahuudella paistamassa maan päälle." Ja tapahtui niin: Jumala teki kaksi suurta valoa, suuremman valon hallitsemaan päivää ja pienemmän valon hallitsemaan yötä, sekä tähdet. Ja Jumala pani ne taivaanvahuuteen, paistamaan maan päälle ja hallitsemaan päivää ja yötä ja erottamaan valon pimeästä. Ja Jumala näki, että se oli hyvä. Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, neljäs päivä.*

Jumala oli luonut valon jo ensimmäisenä päivänä. Nyt Jumala antaa taivaankappaleille tehtäväksi ajan osoittamisen. Ne eivät siis luo aikaa, vaan aika on syntynyt maailman luomisen hetkellä ja kuuluu kiinteästi nykyisen maailman olemukseen. Jumalan iankaikkisuudessa taas ei ole aikaa (Ilm. 10:6) eikä aikaan sidottua materiaa eikä siitä riippuvaista elämää. Ne asiat kuuluvat nykyiseen aioniin. Koska me olemme aikasidonnaisia, me emme voi käsittää iankaikkisuuden ja ajattomuuden näkökulmaa. Sen ymmärtäminen odottaa vielä edessäpäin. Nyt käsitämme peräkkäisyyden vain ajan funktiona.

Valot olivat siis asetetut avaruuteen, taivaalle eli taivaanvahuudelle (birqi´a), josta ne saivat jollakin tavalla olemassaololleen tuen. Valojen tehtävänä oli paistaa maan päälle, erottaa päivä yöstä ja hallita päivää ja yötä. Päivä ja yö, valo ja sen vähäisyys tai puute, tulevat sitten hallitsemaan voimakkaalla tavalla ihmisiä ja koko luontoa ja rytmittävät elämää. Olemme tähän niin tottuneita, ettemme osaa edes varta vasten kiinnittää siihen huomiota. Kun Raamattu kuitenkin mainitsee yön ja päivän rytmin, sillä täytyy olla suuri merkitys ajalliselle elämälle.

Luomiskertomusta lukiessamme meidän on kaiken aikaa pidettävä mielessä se perusasia, että Jumala loi maailman ihmistä varten ja asetti ihmisen elämään yhteydessään. Luomiskertomusta on tarkasteltava juuri tässä mielessä ja nimenomaan ajallisen elämän kannalta, vaikka epäilemättä Jumalalla jo tämän maailman luodesaan oli mielessä Kirkkonsa lunastaminen ja saattaminen taivaan autuuteen. Tiesihän hän kaikkietävänän ihmisen lankeemuksen.

Jumala teki kaksi suurta valoa. Me tietysti heti ajatteleimme, että ne olivat Aurinko ja Kuu, sillä ne täyttävät sen tehtävän, mikä näille valoille annettiin.

Tässä ei kuitenkaan sanota, että ne olivat Aurinko ja Kuu. Sanotaan vain, että ne olivat suurempi ja pienempi valo. Raamattu mainitsee ensi kerran Auringon Abrahamista puhuessaan (1 Moos. 15:12), kuukauden ajan mittana 1 Moos. 7:11:ssä ja Kuun taivaan-kappaleena Joosefin unessa (1 Moos. 37:9). Toki ne olivat näkyneet jo aikaisemminkin. Ensimmäinen maininta ei tarkoita sitä, että ne vasta silloin alkoivat olla.

Jotkut viisaat ovat arvelleet, että pienempi valo olisi ollut Saturnus, jonka satelliittina Maa olisi ollut, ja että koko systeemi olisi muuttunut valtavan vedenpaisumuskatastrofin yhteydessä. Vasta tämä katastrofi olisi synnyttänyt Kuun. Tämä olisi taas tar-

koittanut, että vuosi ei olisi ollut sama kuin nykyinen aurinkovuosi, vaan Saturnuksen kiertoaika Auringon ympäri. Jos niin olisi ollut, emme voisi tietää silloisen vuoden pituutta nykyiseen verrattuna. Voimme tehdä Raamatusta kuitenkin sen havainnon, että ihmisten korkea ikä putosi huomattavasti heti vedenpaisumuksen jälkeen, mutta säilyi silti pitkään korkeana ja laski vasta vähitellen nykyiselle tasolle.

Me emme ole uskossamme sidottuja tällaisiin arveluihin kosmisista tapahtumista. Ne eivät kuulu uskonoppiin. Olkoon maapallollamme ollut mitä vaiheita tahansa, kaikissa niissä Jumala on varjellut ihmiskunnan olemassaolon niin, että hänen Kirkkonsa on säilynyt ja lupaus Messiaasta on

toteutunut. Maan, Auringon, Kuun ja planeettojen kosmiset tapahtumat voivat olla mieltä kiehtovia ja niille rakentuvat teoriat voivat antaa ulkonaisen, järjämme tyydyttävän selityksen joillekin Raamatun kertomille tapahtumille, mutta ne eivät kuulu "opin muotoon" (Room. 6:7) eli uskoamme kuuluviin asioihin. Selitykset eivät välttämättä ole oikeita, vaan asialle voi olla jokin muu, tuntematon selitys. Yleensä ihmisen tekemät päätelmät ilman varmoja perusteita osoittautuvat erehdyksiksi. Todellisuus on teoriaa ihmeellisempi.

Koska muutokset Maan kiertoajassa Auringon ympäri ovat voineet olla jossain määrin mahdollisia, emme voi absoluuttisesti tietää Maan ikää eikä sitä ole ehdottomalla tarkkuudella ja varmuudella Raamatusta ilmoitettukaan. Asialla ei ole kuitenkaan käytännön merkitystä. Raamattu ilmoittaa meille ajan ihmisille havaittavissa olevana, vuorokausivaihteluun perustuvana ilmiönä, ei absoluuttisena aikana. Taivaankappaleitten tehtävänä oli ilmoittaa "aikoja, päiviä ja vuosia". Kuukausia siinä ei mainita. 1 Moos. 7:11:ssa mainittu kuukausi oli "sen vuoden toinen kuu". Kuu oli siis ollut jo ennen vedenpaisumuksen alkua. Ei ole kuitenkaan loogista pidentää tai lyhentää moninkertaisesti vuoden pituutta, koska se vaikuttaisi vastaavasti vuosimäärien pituuteen ja tekisi ihmiskunnan kantaisien historiasta mahdottoman. Esimerkiksi Hanok oli 65-vuotias, kun hänelle syntyi Metusalah. Ei voida ajatella, että Hanok nykyvuosissa mitattuna olisi pojan saadessaan ollut siitä esimerkiksi vain kymmenennen osan ikäinen eli 6,5-vuotias.

Koska kuu ajan mittana mainitaan jo ennen vedenpaisumusta, niin siihen

itse asiassa kaatuu teoria Maasta Saturnuksen satelliittina. Kun hepreassa käytetään sekä ajasta kuukausi että taivaankappaleesta Kuu samaa sanaa, kyllä niiden täytyy olla yhteydessä keskenään eikä kuukausi voi tarkoittaa muuta kuin Kuun kierrolla mitattavaa aikaa. Se pakottaa meidät myös katsomaan ihmiskunnan kantaisien iät vertailukelpoisiksi vedenpaisumuksen jälkeisten kantaisien ikien kanssa.

Sukuluettelosta puuttuu joitakin polvia, kuten muualta Raamatusta voimme todeta. Eliniät kuitenkin kytketään edellisten polvien ikiin, joten sillä ei ole vaikutusta ihmiskunnan kokonaisikäen. Heprealainen ja kreikalainen teksti antavat myös toisistaan jonkin verran poikkeavia ikiä. Emme tiedä ihmiskunnan täsmällistä ikää, mutta Raamatun nojalla sen laskutapaa käyttäen Maan ja ihmiskunnan ikä oli Kristuksen syntymän aikaan noin neljä tuhatta vuotta, mistä jo olen maininnut. Sekin on yhtä ihmisikää ajatellen valtavan pitkä aika. Masoreettisen tekstin ja Septuagintan ikien ero voi johtua myös erilaisista aakkosjärjestyksistä. Luvut näet ilmaistiin aakkosilla ja perustuiivat aakkosjärjestykseen. Hepreassa oli vaihtelua aakkosjärjestyksessä, ja kreikan järjestys oli taas oma lukunsa.

Raamattu on taitavasti kätkenyt monia asioita uteliaisuudeltamme, että keskittyisimme olennaiseen eli uskomme pääkohtaan, Messiaan työhön ja vanhurskauttamiseen. Tämän suuren asian ilmoittamiselle luomiskertomus luo tarpeelliset edellytykset.

Markku Särelä

Ehtoollisen lohdutus

Jumala on pyhän kasteen lisäksi asettanut toisenkin sakramentin sydämiemme lohdutukseksi. Se on Herran Pyhä Ehtoollinen.

Mitä ehtoollinen on?

Ehtoollinen on Kristuksen tosi ruumis ja veri leivässä ja viinissä. Tämän aterian Kristus on asettanut kristittyjen syötäväksi ja juotavaksi.

Samoin kuin kasteen luonnetta tutkiaksemme, on ehtoollisenkin osalta kiinnitettävä huomio Jumalan sanaan. Jumalan sana on elävä ja voimallinen. Näin Kristuksen sanat, jotka hän ensimmäisellä ehtoollisella lausui ja jotka toistetaan ehtoollista vietettäessä, saavat aikaan hänen ruumiinsa ja verensä todellisen läsnäolon ehtoollisaineissa.

Siellä, missä sakramenttia vietetään asettamalla oikeassa tarkoituksessa lausutaan, on varmasti oikea sakramentti. Kristuksen ruumiin ja

veren läsnäoloa ei pidä siis päätellä järkiperustein, vaan on tarkattava Jumalan sanaa.

Ehtoollisen hyöty

Ehtoollinen on annettu meille suureksi hyödyksi ja lohduksi. Vapahtaja käskee nauttia ehtoollista syntien anteeksiantamiseksi. Uskonpuhdistaja Martti Luther sanoo Isossa katekismuksessa: ”Me käymme sakramentille saadaksemme sellaisen aarteen, jolla ja jossa saamme syntien anteeksiantamuksen.”

Kun kasteessa olet saanut syntien anteeksiantamuksen ja uskossa jatkuvasti omistat sen, miksi tarvitset anteeksiantamusta myös ehtoollisessa, vieläpä usein? Uuden ihmisen oheen jää vanha ihminen, lihan ja veren turmelus, jatkuva syntisyys. Sen tähden vaellukseksi uskon tiellä on heikkoa, saatat kompastua ja jopa langeta. Ehtoollisen myötä usko virkistyy ja saa

uutta voimaa, sillä sen kautta Jumala erityisesti vakuuttaa olevansa sinulle armollinen. Ehtoollinen korostaa Jumalan armon suuruutta, samaa kuin Luther virressä 290: ”Vaikk’ ovat suuret syntini, suurempi armos’ vielä, on hätääntynyt sieluni, vaan armoas’ et kiellä.”

Kuka saa ehtoollisen hyödyn?

Jokainen ehtoollisvieras saa Kristuksen tosi ruumiin ja tosi veren. Jotta ehtoollinen voidaan nauttia oikein, on ehtoollisvieraan tunnettava Jumalan sanan opetus ehtoollisesta, uskottava, että hän saa ehtoollisessa Vapahtajan ruumiin ja veren ja näin erotettava ehtoollinen muusta syömisestä ja juomisesta.

Ehtoollisen hyödyn saamiseksi sakramenttia on myös nautittava oikeassa tarkoituksessa. Tämän tähden apostoli Paavali sanoi: ”Koetelkoon siis ihminen itseänsä, ja niin syököön

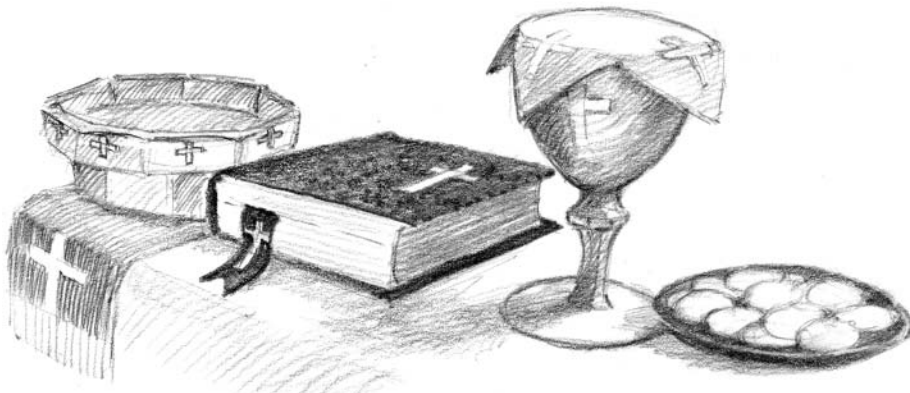
tätä leipää ja juokoon tästä maljasta.” Oikeaa koettelemista on se, että tunnustat Jumalan edessä syntisi, uskossa omistat syntien anteeksiantamuksen ja etsit Jumalalta voimaa syntiä vastaan. Sen sijaan sellainen, joka ei tunnusta syntejään ja joka elää Jumalan käskyjen vastaisesti ilman halua parannukseen, nauttii sakramentin vahingokseen.

Ahdistettuja omiatuntoja tulee rohkaista sakramentin nauttimiseen. Oikeaa kelvollisuutta on Kristuksen ja syntien anteeksiantamuksen halajaminen. Jos luulisit, että olisit kelvollinen vasta silloin, kun et tuntisi mitään syntiä, et voisi koskaan tulla sakramentille. Sen sijasta paina mieleesi Lutherin kehotus: ”Jos olet raskautettu ja tunnet heikkoutta, mene iloisesti sakramentille saamaan virkistystä, lohdutusta ja voimaa.” (Iso katekismus, Alttarin sakramentti 72)

Luterilainen yksimielisyys pyhästä ehtoollisesta

Lutherin kuoleman jälkeen syntyi luterilaisten keskuudessa kiistaa Herran pyhästä ehtoollisesta. Kiistan aiheutti itse asiassa Philip Melanchthon, tuo Lutherin etevä, mutta horjuva työtoveri. Elämänsä lopulla Luther jo ehti kiinnittää asiaan huomiota ja lausui, että Melanchthon pitäisi tutkia. Hänen aikanaan tutkimista ei kuitenkaan ehditty järjestää, ja kun Luther kuoli, Melanchthon vapautui toimimaan haluamallaan tavalla.

On anakronistista nostaa pöydälle 1500-luvun kiistat ja toimia 2000-luvulla ikään kuin mitään sopua, yksimielisyyttä ja concordiaa ei olisi saavutettu. On pysyttävä siinä, minkä Yksimielisyyden kirja vuodelta 1580 lausuu luterilaisen kirkon tunnustuksena. Se esittää oikean opin ehtoollisesta seuraavasti: "Juuri tämän tosikristillisen ehtoollisopin varjelemiseksi ja tämän testamentin vääristymien ja pakanallisen väärikkäytön torjumiseksi ja tuhoamiseksi on asetussanojen perusteella laadittu seuraava hyödyllinen sääntö ja ohje: *Nihil habet rationem sacramenti extra usum a Christo institutum seu extra actionem divinitus institutum*. Se merkitsee: Mitään sakramenttia ei ole siellä, missä Kristuksen säädöstä ei noudateta sellaisenaan. Tätä sääntöä ei saa missään tapauksessa hylätä, sillä se on Jumalan kirkolle hyödyllinen ja sitä on siis yhä edelleen tähdennettävä. Sanat *usus* ja *actio*, 'käyttö' ja 'toimitus', eivät tässä yhteydessä tarkoita etupäässä uskoa, eivät myöskään pelkästään suulla nauttimista vaan ne tarkoittavat koko sitä ulkonaista, näkyvää ehtoollistoimitusta, jonka Kristus on asettanut. Siihen kuuluvat asetussanat eli konsekraatio sekä siunatun leivän ja viinin, Kristuksen ruumiin ja veren, jakaminen ja vastaanottaminen eli suulla tapahtuva nauttiminen. Sakramenttina ei ole pidettävä sellaista toimitusta, mistä puuttuu sakramentin käyttö, esimerkiksi kun paavilaisessa messussa leipää ei jaeta vaan se uhrataan tai

suljetaan lippaaseen ihmisten palvottavaksi ja kulkueessa kannettavaksi. Eihän myöskään ole mitään kasteen sakramenttia siellä, missä kastevedellä vihitään kelloja tai parannetaan lepra; ei myöskään kastevevettä palvottaessa ole kyseessä kaste. Mainittu sääntö on laadittu alkujaan torjumaan tämäntapaisia paavilaisten väärinkäytöksiä ja siinä mielessä tohtori Luther itse on sitä selittänyt (Tomus 4 Jena)." TK 1990 s. 527s.##85–87.)

Tämä määritelmä sisältää useita luovuttamattoman tärkeitä asioita, kuten seuraavat. Kristuksen lausumat asetussanat, jotka konsekraatiossa toistetaan, saavat aikaan Kristuksen tosi ruumiin ja veren läsnäolon eli reaaliapresensin ehtoollisaineissa. Pastori jakaa ja jokainen ehtoollisvieras ottaa suullaan vastaan Kristuksen ruumiin ja veren. Se sisältää sen, ettei jakaminen eikä vastaanottaminen, ei pastori eikä kristitty vaikuta reaaliapresensia, vaan ehtoollista jakava pastori ja sen vastaanottava ehtoollisvieras jakaa tai ottaa vastaan leivässä ja viinissä asetussanojen voimasta jo läsnä olevan Kristuksen ruumiin ja veren. Läsnäolo ei riipu jakamisesta, vastaanottamisesta eikä edes uskosta, vaan kaikki ehtoollisvieraat riippumatta siitä, uskovatko he vai eivät, ottavat suullaan vastaan Kristuksen todellisen ruumiin ja veren. Sen tähden ne, jotka kelvottomasti nauttivat sakramentin, ovat syyppäitä Kristuksen ruumiiseen ja vereen.

Kuitenkin jakaminen ja nauttiminen kuuluvat ehtoollisen viettoon. Jos niitä ei ole, ei ole ehtoollistakaan. Tunnustuskirjoissa lausutaan selvästi: "Siunaaminen eli asetussanojen lausuminen ei vielä sinänsä saa sakramenttia aikaan, ellei noudateta koko sitä ehtoollisen toimittamisen järjestystä, jonka Kristus on säättänyt. Mitään sakramenttia ei ole siellä, missä siunattua leipää ei jaeta, oteta vastaan eikä nautita, vaan missä se suljetaan sakramenttilippaaseen tai uhrataan tai missä sitä kannetaan kulkueessa.

Meidän on noudatettava Kristuksen käskyä: 'Tehkää tämä.' Siihen kuuluu koko toimitus, koko sakramentin toimittaminen. Kristillisen seurakunnan kokouksessa otetaan esiin leipää ja viiniä, toimitetaan siunaaminen ja jakaminen; ehtoollinen otetaan vastaan, syödään ja juodaan; samalla julistetaan Herran kuolemaa. Tämä käsky on pidettävä siitä mitään poistamatta tai muuttamatta. Näin pyhä Paavali (1. Kor. 10:16) kuvaa meille leivänmurtamisen sekä jakamisen ja vastaanottamisen koko toimituksen." (TK 1990, s. 527,#83s.)

Vaikka jakaminen ja nauttiminen eivät vaikuta läsnäoloa, niin ilman niitä ei ole kuitenkaan kysymyksessä ehtoollinen. Kun Moskovassa näytettiin satoja vuosia vanhaa konsekroitua ehtoollisleipää niin ja niin vanhana Kristuksen ruumiina, kysymyksessä oli kahdenlainen harha. Ensikin kyseinen leipä oli ehtoollisen vieton ulkopuolella eikä Kristuksen ruumis. Toiseksi Kristus on ylösnousemuksensa jälkeen inhimillisen luontonsa puolesta kirkkaudessa, missä ei ole aikaa ja missä ei lasketa vuosia. Kristuksen kaikkiallisuus sekä inhimillisen että jumalallisen luonnon puolesta oli Lutherille hyvin tärkeä näkökohta, jolla hän perusteli sitä, että Kristus voi ehtoollisessa antaa meille ruumiinsa ja verensä.

Se olemassaolon tapa, jolla Kristus on läsnä ehtoollisessa, on ainutlaatuinen, sakramentillinen. Tämän läsnäolon Kristus ilmaisee sanomalla: "Tämä on minun ruumiini." Hän käyttää sanaa "on", ei esimerkiksi "muuttuu". Lause "tämä on minun ruumiini" on ilmaisultaan jopa vahvempi kuin selitys: "leivässä, leivän kanssa ja leivän alla".

Sakramentissa läsnä olevalle Kristukselle voidaan osoittaa kunnioitusta, kuten Luther teki. Se ei ole kuitenkaan välttämätöntä, koska sitä ei ole Raamatussa käsketty ja koska Kristus on kaikkialla palvottavissa. Kristus on läsnä myös kasteessa ja evankeliumin sanassa, mutta kastevedestä Raamattu ei sano, että se on Kristuksen ruumis ja veri, eikä vastaavasti myöskään evankeliumin sanasta. Läsnäolon tapa niissä on erilainen kuin ehtoollisessa, vaikka hyöty on sama.

Näistä kysymyksistä Yksimielisyyden ohjeen laatijat pääsivät keskenään luterilaiseen yksimielisyyteen, ja silloinen luterilainen kirkko Saksassa yhtyi siihen. Tämä yksimielisyys on selkeästi ilmaistu Yksimielisyyden Ohjeessa eli Concordiassa vuodelta 1580. Ruotsin ja samalla Suomen luterilainen kirkko hyväksyi omaksi tunnustukseksi kaikki luterilaisen kirkon tunnustuskirjat vuonna 1686. Tosin se luopui sen sitovuudesta virallisesti 1869. Tähän tunnustukseen mekin STLK:ssa sydämeistämme pitäydymme omana uskonamme ja oppinamme.

Markku Särelä

Vielä jokin sana läsnäolon alusta ja kestosta

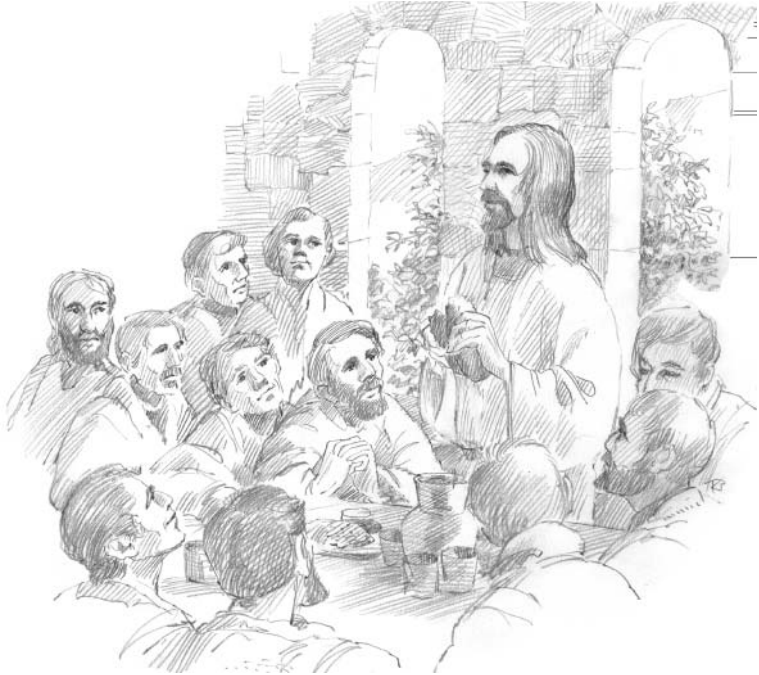
Luterilainen kirkko ei ole määritellyt Kristuksen ruumiin ja veren läsnäolon tarkkaa alkamisaikaa, koska Raamattu ei sitä sano. Aikanaan paavikunnassa kiisteltiin siitä, minkä sanan tai tavun kohdalla asetussanoja luettaessa se tapahtuu. Tällaiseen hyödyttömään kiistelyyn ei pidä ryhtyä. Olennaista on, että saamme ehtoollisessa sen, mitä asetussanat lupaavat. Saamme leivässä ja viinissä Kristuksen tosi ruumiin ja tosi veren syntiemme anteksisäämiseksi. Ehtoolliselle käydessämme tiedämme tämän saavamme, koska olemme kuulleet ehtoollisaineet asetussanoilla siunattavan. Luther korostikin sitä, että siunaamisen tulee tapahtua kuuluvasti.

Myöskään läsnäolon päättymisestä ei pidä kiistellä. Raamattu ei näet puhu siitä mitään. Meille riittää, että läsnäolo kestää niin kauan kuin ehtoollisenvietto kestää ja viimeinenkin ehtoollisvieras on saanut sakramentin. Läsnäolon kestoa ei pidä kuitenkaan ulottaa käytön ulkopuolelle, kuten Yksimielisyyden ohje korostaa.

Lutherin aikana muuan Adam Besserer pudotti siunatun ehtoollisleivän ja pani tilalle nautittavien joukkoon siunaamattoman leivän, mikä johti kurinpitotoimiin Besseriä vastaan. Kun Besserer sitten löysi lattialta sinne pudonneen siunatun ehtoollisleivän, hän pani sen siunaamattomien joukkoon. Nämä kaikki sitten poltettiin. Siitä

Luther sanoo, että menettely oli oikea, mutta ei välttämätön, koska käytön ulkopuolella ei ole sakramenttia (Lutherin kirje Nicolaus von Amsdorffille 11.1.1546. W2 XXIIb.)

Jäljellejääneistä ehtoollisaineista (reliqua) puheen ollen Luther antoi evankelisen, viisaan neuvon, että ne käytettäisiin loppuun ehtoollisella. Silloin ei jäisi mitään kysymyksiä. Saksalainen Jürgen Diestelmann ja ruotsalainen Tom G.A. Hardt pitävät asiaa dogmaattisena. Siihen eivät meikäläiset tunnustukselliset luterilaiset ole yhtyneet, ei myöskään Hermann Sasse. Diestelmann ei ole sisäistänyt evankeliumia, vaan on esityksissään räikeän lakimainen. Tom G.A. Hardt puolestaan ei vielä väitöskirjaansa tehdessään ollut yleisen vanhurskauttamisen kannalla. Myöhemmin hän tutki sitä koskevaa C.F.W. Waltherin opetusta, mutta minulla ei ole tiedossa, julkaisiko hän sitä koskaan. Hardt ei ollut sanainspiraation eikä Raamatun erehtymättömyyden kannalla vielä silloin, kun hän erosi valtiokirkosta ja perusti itsenäisen seurakuntansa vuonna 1961, minkä seikan hän itse kertoo. Vasta Sasse ohjasi hänet uskomaan Raamattuun! Hardt lausuu kehitykseltään: "Ajan myötä kävi ilmi, että olin edennyt pidemmälle opissa Pyhästä Raamatusta kuin Hermann Sasse. Hän ei voinut milloinkaan hyväksyä sitä, että olin hyväksynyt antievolutionis-

min ja kuuden päivän luomistyön. Hän halusi puolustaa tässä luonnontieteen 'omalakisuutta' (Lutherischer Blätter 9.8.1978, Nr. 115, s. 57). Hardtin innostuminen Diestelmanniin on sikäli ymmärrettävä, että Hardt oli luonteeltaan ja tavoiltaan formalisti. Hänen seurakuntansa muodostui oppineista, eikä hän päässyt lähelle tavallista kansaa. Hardt oli käytökseltään hienostunut ja antoi itsestään vakavan ja vakaan kristityn kuvan.

Kristuksen lausumista asetussanoista käy selvästi ilmi, että ehtoollista vietettäessä ojennetaan, vastaanotetaan ja suulla nautitaan Kristuksen tosi ruumis ja tosi veri. Jeesus ei kiinnittänyt apostoliensa huomiota siihen, minä

hetkenä läsnäolo alkaa, vaan siihen, mitä he saavat ja mitä varten he sen saavat. Samalla hän esitti painokkaasti, että se, mitä tässä ojennetaan, vastaanotetaan ja nautitaan, on hänen ruumiinsa ja verensä. Hän käyttää preesensia "on" (estin, est), ei futuuria "on oleva, tulee olemaan" (estai) eikä käskyä "tulkoon" (fiat). Konsekraatio ei muuta leivän ja viinin koostumusta, vaan saa aikaan läsnäolon niin, että konsekroitua leipää on Kristuksen ruumis ja konsekroitua viiniä on Kristuksen veri. Tätä, että niin on, emme aisteillamme tunne, näe emmekä maista, vaan me uskomme, että niin on, koska Kristuksen sanat sen lausuvat.

Markku Särelä

Uskolla omistettava valmis lahja

Georg Stöckhardt

Meidän on määrä tulla Jumala tykö, aivan hänen lähelleen, elää hänen luonaan ja hänen edessään iankaikkisesti, katsella Jumalan valkeutta hänen valkeudessaan ja kirkkaudessaan ja päästä osalliseksi Kristuksen kirkkaudesta, siinä määrin kuin se on mahdollista rajallisille luoduille. Ruumiimme on määrä kirkastua ja tulla Jumalan Pojan kirkastetun ruumiin kaltaiseksi. Saadaksean tämän aikaan Kristus alistui kärsimään kuoleman. Hän ansaitsi ja hankki meille tulevan autuuden katkeralla kärsimisellään ja kuolemallaan sovittaen ja hyvittäen synnin, joka sulki meiltä pääsyn taivaaseen. Hän avasi meille siten sinne tien. Hänen eläväksitekemisessään ja hänen kirkastamisellaan on jo valmistettu meidän taivasosamme ja perintömme. Meidän on näet määrä saada oma osamme hänen kirkkaudestaan...

Evankeliumi saarnataan Kristuksen käskyn mukaan kaikille luoduille, jotta he uskoisivat ja tulisivat autuaksi. Se, joka ei usko evankeliumia, vaan salpaa siltä sydämensä, estää siten evankeliumin pelastavan vaikutuksen ja sulkee itsensä pois pelastuksesta Kristuksessa. Se, joka sen sijaan uskoo evankeliumin ja ottaa sen vastaan sydämeensä, tulee siten osalliseksi evankeliumin lohdullisesta sisällöstä eli pelastuksesta Kristuksessa. Kuitenkin usko eli evankeliumin vastaanottaminen uskolla on sekin evankeliumin vaikutusta ja Jumalan teko, jonka hän saa aikaan evankeliumilla. Usko tulee saarnasta. Uskovissa kristityissä evankeliumi on saavuttanut tämän tarkoituksensa ja päämääränsä.

Georg Stöckhardt, katkelmia Ensimmäisen Pietarin kirjeen selityksestä.

L A P S I L L E

Kolmas päivä maan päällä

Maa oli edelleen veden peitossa. Mitä Isä teki nyt? Isä puhui Pojan kautta: "Kokoontukoot vedet, jotka ovat taivaan alla, yhteen paikkaan, niin että kuiva tulee näkyviin." Ja tapahtui niin. Ja Jumala kutsui kuivan maaksi, ja paikan mihin vedet olivat kokoontuneet, hän kutsui mereksi. Ja Jumala näki että se oli hyvä.'

Mutta Jumala teki vielä muutakin. Isä puhui Pojan kautta: "Kasvakoon maa vihantaa, ruohoja... ja hedelmäpuita." Ja niin tapahtui. Kaikki ruoho ja vihanta ja jokainen hedelmäpuu tekivät siementä ja kantoivat hedelmää lajiensa mukaan. 'Ja Jumala näki, että se oli hyvä. Ja tuli ehtoo ja tuli aamu, kolmas päivä.'

Nyt oli maan päällä kaunista! Oli suuria meriä ja jokia, jotka virtasivat niihin joka suunnalta. Oli myös kuivaa maata. Ja maa oli vihreän ruohomaton peittämä ja kauniit, värikkäät kukat sekä kaikenlaiset syötävät kasvit ja hedelmät koristivat sitä. Keskellä seisoivat kaikenlaisia ihania puita, myös hedelmäpuita.

Mutta tuona kolmantena päivänä maan päällä ei ollut vielä ketään, joka olisi voinut syödä noista hedelmäpuista. Rakas Jumala oli kuitenkin luonut kaiken tuon meitä ihmisiä varten. Ja kaiken yläpuolella hymyili sininen taivas.

Rukous

Oi rakas Jumala, kaikkivaltias taivaan ja maan Luoja, miten oletkaan luonut kaiken niin kauniiksi minua varten! Sinä olet minun Isäni ja minä olen sinun lapsesi. Minä kiitän sinua siitä. Aamen.

Carl Manthey-Zorn, Weide meine Lämmer,
suomentanut Annaliisa Keisala

L A P S I L L E

Neljäs päivä maan päällä

Mitä rakas Jumala teki nyt? Isä puhui Pojan kautta: "Tulkoot valot taivaanvahuuteen... ja olkoot... paistamassa maan päälle." Ja Jumala teki kaksi suurta valoa: suuren valon, eli auringon, päivää valaisemaan ja pienemmän valon, eli kuun, yötä valaisemaan, sekä tähdet. Nämä valot ovat oikeastaan kuin kynttilänjalkoja: valo, jonka Jumala loi ensimmäisenä päivänä, loistaa niissä. Nämä valot Jumala on tehnyt sellaisiksi, että niiden avulla päivä ja yö alkavat. Kun aurinko nousee, tulee päivä, ja kun aurinko laskee, tulee yö, jolloin kuu ja tähdet loistavat.

Nämä valot toimivat myös "merkkeinä" osoittamaan esimerkiksi pohjoista, etelää, itää ja länttä. Myös ajanlasku perustuu näihin valoihin: niiden mukaan lasketaan päivät, kuukaudet, vuodenajat ja vuodet. Isäsi, äitisi tai opettajasi voi selittää sinulle tämän vielä tarkemmin.

Ja kun Jumala oli tehnyt tämän kaiken, hän näki, että se oli hyvä. Näin Jumala loi meille järjestyksen, jotta tietäisimme, milloin meidät tulee tehdä työtä, milloin nukkua, milloin istuttaa, kylvää ja korjata satoa, ja mihin suuntaan meidän tulee kulkea, jos olemme matkalla.

Ja niin tuli ehto, ja tuli aamu, neljäs päivä.

Rukous

Rakas Taivaallinen Isäni, oletko luonut myös auringon, kuun ja tähdet minua varten? Miten voisoin kiittää sinua siitä? Suuri kiitos sinulle, oi suuri kuningas! Amen.

Carl Manthey-Zorn, Weide meine Lämmer,
suomentanut Annaliisa Keisala

L A P S I L L E

*Enkelten joulusaarna ja
taivaallisen sotajoukon ylistyslaulu*

Samana yönä, jolloin Jeesus syntyi, Beetlehemien tienoilla olivat paimenet kedolla kaitsemassa laumojaan. Ja katso, Herran enkeli tuli heidän luokseen ja taivaallinen valo loisti heidän ympärillään. Paimenet pelkäsivät suuresti. Enkeli puhui heille: ”Älkää peljätkö; sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle: teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra, Daavidin kaupungissa. Ja tämä on teille merkinä: te löydätte lapsen kapaloituna ja seimessä makaamassa.”

’Ja yhtäkkiä oli enkelin kanssa suuri joukko taivaallista sotaväkeä, ja he ylistivät Jumalaa ja sanoivat: ”Kunnia Jumalalle korkeuksissa, ja maassa rauha ihmisten kesken, joita kohtaan hänellä on hyvä tahto!”

Enkelten joulusaarna on tarkoitettu kaikille maailman kansoille. Se on tarkoitettu myös sinulle, lapsukaiseni. Sinun, syntinen lapsiparka, ei tarvitse pelätä Jumalaa. Katsohan! Jumala ilmoittaa suuren ilon. Minkä ilon? Suurimman mahdollisen ilon, ainoan oikean, todellisen ja ikuisen ilon. Mikä ilo se sellainen on? Vapahtaja on syntynyt maailmaan sinun vuoksesi, sinä kadotettu ja kirottu synninlapsi. Hän pelastaa sinut ja vie sinut taivaaseen.

L A P S I L L E

Mutta kuka on tuo Vapahtaja? Hän on Kristus, jonka oli määrä tulla. Hän on Herra, ikuisen Isän ikuinen Poika, totinen Jumala. Hän on Marian poika, joka kapaloitiin ja makasi seimessä Beetlehemissä kaupungissa.

Etkö tulekin iloiseksi kuullessasi tämän? Eikö mielesi teekin laulaa ylistystä Jumalalle, niin kuin rakkaat enkelitkin tekivät? Enkelit lauloivat ja ylistivät Jumalaa, koska he iloitsivat sinulle ja kaikille ihmisille tulevasta ilosta! Etkö haluakin iloita ja ylistää Jumalaa entistäkin enemmän? Kyllä, anna Jumalalle kunnia!

Hän on tehnyt rauhan Jeesuksen Kristuksen kautta. Hän on lahjoittanut meille syntisille rauhan maan päälle. Hänellä on nyt hyvä tahto meitä kohtaan. Eikö olekin suurenmoista?

Rukous

Oi Jumalani, onpa enkeleillä hyviä uutisia! Ylistys, kunnia ja kiitos olkoon sinulle! Jumalani, meidän välilämmme on rauha! Minun ei tarvitse pelätä sinun vihaasi, sillä minulla on Vapahtaja, minun rakas Vapahtajani. Aamen.

Carl Manthey-Zorn, Lasset die Kindlein zu mir kommen,
suomentanut Annaliisa Keisala

L A P S I L L E

Mitä paimenet sitten tekivät

'Kun enkelit olivat menneet paimenten luota taivaaseen, niin nämä puhuivat toisillensa: "Menkäämme nyt Beetlehemiin katsomaan sitä, mikä on tapahtunut ja minkä Herra meille ilmoitti." Kun me kristityt kuulemme saarnan Vapahtajasta, pitäisi meidänkin puhua toisillemme näin: "Nyt tahdomme tehdä kuulemamme mukaan." Joka unohtaa kuulemansa saman tien, ei saa sen suomaa siunausta. Meidän kristittyjen tulisi auttaa toisiamme, ettemme unohtaisi saarnaa ja sen opetusta.

Paimenet lähtivät kiiruusti Beetlehemiin ja "löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen, joka makasi seimessä." Mariaa ja Joosefia et voi nyt löytää; heitä sinun ei tule etsiäkään. Mutta Vapahtajan sinä löydät aina. Mistä? Sanasta. Missä hänen Sanansa on, siellä on myös Vapahtaja. Ja kun sinä saat hänen Sanansa sydämeesi, saat sydämeesi myös Vapahtajan.

Kun paimenet olivat nähneet lapsen, levittivät he sanaa, jonka enkeli oli heille tästä lapsesta kertonut. Kaikki, jotka sen kuulivat, ihmettelivät, mitä paimenet sanoivat lapsesta. Kerro myös muille ihmisille, mitä kuulet ja opit Vapahtajasta. Vapahtaja on tullut kaikkia varten. Ja myös lapset saavat kertoa hänestä eteenpäin. Ihmiset saattavat ihmetellä kertomaasi mutta jotkut heistä uskovat Vapahtajaan ja saavat syntinsä anteeksi ja pelastuvat.

L A P S I L L E

"Mutta Maria kätki kaikki nämä sanat ja tutkisteli niitä sydämessänsä." Tee sinä samoin! Kätke sanat Vapahtajastasi aarteen lailla sydämeesi. Ne tekevät sinut autuaaksi. Älä anna niiden kuitenkaan olla toimettona vaan tutkistele sanoja uskossa.

Paimenet palasivat työhönsä laumojensa luo ja kiittivät ja ylistivät Jumalaa kaikesta, mitä olivat kuulleet ja nähneet. He kiittivät siitä, että heille oli syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra, kuten enkeli oli heille sanonut.

Lapsukaiseni, mene sinäkin nyt taas kouluun ja opiskele. Kun sinulla on vapaa-aikaa, leiki iloisesti. Tee askareesi. Mutta kiitä ja ylistä Jumalaa aina kaikesta, mitä olet Vapahtajastasi kuullut. Laula myös hengellisiä lauluja.

Kun teet niin kuin paimenet ja Maria tekivät, loistaa sinulle tässä pimeässä maailmassa joulun valo joka päivä siihen saakka, kunnes pääset taivaan iankaikkiseen valoon ja näet Vapahtajan kasvoista kasvoihin.

Rukous

Oi, auta minua, rakas Vapahtaja, että tekisin kuten paimenet tekivät! Aamen.

Carl Manthey-Zorn, Lasset die Kindlein zu mir kommen,
suomentanut Annaliisa Keisala

Olen kastettu!

Jos sinulta kysyttäisiin, oletko kristitty, mitä vastaisit kysymykseen? Alkaisitko kertoa omasta uskostasi tai kääntymiskokemuksesta, jonka koit vuosia sitten? Vai tulisiko mieleesi kaikki, mistä olet luopunut Kristuksen tähden?

Toivottavasti mikään näistä ei ole ensimmäisenä mielessäsi. Usko on pahasti vääristynyttä, jos perustava varmuutemme kristillisyydestämme lepää millään tavalla siinä, että suuntaamme katseemme itseemme, oli sitten kyse uskon vahvuudesta, kääntymiskokemuksesta tai oletetuista Hengen hedelmistä. Mikään näistä ei anna kestäväää perustaa kristittynä olemiselle.

Kun ahdistus iskee, voi herätä epäily, onko uskoa ollenkaan. Jumalan rakkauden tunne on poissa ja mieli täyttyy epäilyksistä. Kääntymiskokemuksin, jolle ennen perustettiin kaikki, alkaa tuntua epäilyttävältä: Toimiko Jumala siinä vai kuvittelinko vain? Hyvät teot, joita näimme ennen niin paljon, ovat tipotiessään ja tilalla on vain omien karmeiden syntien

syällisyys, joka ei jätä rauhaan.

Tällaisessa ahdistuksessa ainoa, mistä voimme saada lohdun, on tässä: ”Olen kuitenkin kastettu, ja jos minut kerran on kastettu, minulle on myös luvattu, että minä pelastun, että ruumiini ja sieluni saavat iankaikkisen elämän.” (Martti Luther: Iso katekismus, kaste, TK 1990, s. 404.)

Meidän ei tarvitse siis ollenkaan pelätä, kun synti painaa ja tunteet ovat poissa! Juuri silloin meillä voi olla rauhattominakin rauha, koska Jeesuksen ristillä ansaitsema armo kestää, Isän sydämessä on kaikki vieläkin ennallaan ja taivaan aarteet on tuotu omaksemme kasteessa. Olkoot Lutherin riemulliset sanat aina huulillamme, kun paholainen pyrkii lannistamaan meitä: ”Olen kuitenkin kastettu!” Johannes kirjoittaa: ”Me saatamme hänen edessään rauhoittaa sydämemme sillä, että jos sydämemme syyttää meitä, niin Jumala on suurempi kuin meidän sydämemme ja tietää kaikki” (1 Joh. 3:19–20).

Mika Bergman

Ehtoollisen lahja

Muistatko, kun ensimmäisen kerran kävit ehtoollisella? Ajatukset saattoivat silloin ehkä olla vähän muualla – oli jännitystä, vieraita, ja rippileiri juuri takana.

Mutta vaikka ajatuksesi olisivat harhailleet, sait silti jotain. Ja edelleen aina ehtoollisella käydessäsi saat jotakin. Ehtoollisella käyminen on nimittäin joka kerta lahja. Sen antaja on Jumala.

Ehtoollisella Jumala antaa vakuutuksen armostaan. Hän vakuuttaa, että hän rakastaa juuri sinua. Hän antaa varman lupauksen iankaikkisesta elämästä.

Jumala tekee sen antamalla ehtoollisessa Poikansa ruumiin ja veren. Ehtoollisen leivässä ja viinissä on Jumalan sanan voimasta, todellisella, mutta ylläluonnollisella tavalla, Kristuksen todellinen ruumis ja veri.

Ehtoollinen on ehdottoman varma lahja. "Tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan." "Tämä on minun vereni, joka teidän edestänne vuodatetaan." Nämä ovat yksinkertaisia ja varmoja sanoja. Kristus on läsnä ja antaa itsensä sinulle. Hän on sinulle armollinen.

Tätä asiaa ja Jumalan armoa ei kukaan ihminen voi muuttaa toiseksi. Kristus on varmasti läsnä – tunteistasi, ajatuksistasi, jopa uskostasi riippumatta. Tässä on ehtoollisen suurin lahja: se on varma perusta uskolle, varma syntien anteeksiantamus ja varma lupaus iankaikkisesta elämästä kaikille niille, jotka nauttivat sen.

Ehtoollisen lahja on yhteinen lahja. Siinä on läsnä sama Kristus kaikille. Seurakunta viettää yhdessä hetken Herransa kanssa. Hän kokoaa seurakuntansa yhdeksi laumaksi, jolla on yksi Paimen.

Ehtoollisen lahja ei jää vain alttarille, vaan seuraa mukana jumalanpalveluksen jälkeen arkeen. Usko on saanut vahvistusta ja Kristuksen läsnäolo jatkuu, vaikka hän ei enää ole samalla tavalla ruumiillisesti läsnä. Hän asuu sydämissämme uskon kautta. Hän johdattaa elämäämme. Ehtoollisen sisältämä lupaus Jumalan armosta säilyy muuttumattomana ja kantaa elämässä.

Vesa Hautala

Jeremia vai Sakarja – eräs selityso pillisesti vaikea kohta

Evankelista Matteus kirjoittaa: *"Kun Juudas, hänen kavaltajansa, näki, että hänet oli tuomittu, silloin hän katui ja toi takaisin ne kolmekymmentä hopearahaa ylipapeille ja vanhimille ja sanoi: 'Minä tein synnin, kun kavalsin viattoman veren.' Mutta he sanoivat: 'Mitä se meihin koskee? Katso itse eteesi.' Ja hän viskasi hopearahat temppeleihin, lähti sieltä, meni pois ja hirttäytyi. Niin ylipapit ottivat hopearahat ja sanoivat: 'Ei ole luvalista panna näitä temppeleirahastoon, koska ne ovat veren hinta.' Ja neuvoteltuaan he ostivat niillä saventalan pellon muukalaisten hautausmaaksi. Sen tähden sitä peltoa vielä tänäkin päivänä kutsutaan Veripelloksi. Silloin kävi toteen, mikä on puhuttu profeetta Jeremiaan kautta, joka sanoo: 'Ja he ottivat ne kolmekymmentä hopearahaa, hinnan siitä arvioidusta miehestä, jonka he olivat israelilaisten puolesta arvioineet, ja antoivat ne saventalan pellosta, niin kuin Herra oli minun kauttani käskenyt.'" (Matt. 27:3–10)*

Sanat, jotka Matteus sanoo puhutun Jeremiaan kautta, löytyvät profeetta Sakarjalta. Sen sijaan niitä ei ole Jeremian kirjassa. Miten tämä on ymmärrettävä? Sekoittiko Matteus Jeremian ja Sakarjan, kuten jotkut väittävät? Tällainen väite on kuitenkin

Raamatun inspiraation vastainen. Se on myös outo siltä kannalta, että juutalainen Matteus varmasti tunsi hyvin tarkasti kirjoitukset, mikä tulee ilmi hänen evankeliumistaan.

Luther tunsi ongelman ja ehdotti ratkaisuksi sitä, että Sakarjalla olisi ollut toinenkin nimi, nimittäin Jeremia. Tämä tietysti ratkaisisi ongelman, mutta tälle selitykselle ei ole näyttöä.

Raamatusta on muitakin vaikeita kohtia, joita ei ole voitu vedenpitävästi ratkaista. Tärkeätä meidän kannaltamme on, että pidämme kiinni siitä, että Raamattu on syntynyt Pyhän Hengen vaikutuksesta ja on Jumalan sana, joka ei voi erehtyä. Tämän voimme näyttää toteen asiaan liittyvillä Raamatun omilla sanoilla, mutta turmeltuneelle ihmisjärjelle emme sitä voi osoittaa. Kysymyksessä on Raamatun todistus ja siihen perustuva Kristuksen Kirkon usko. Se, joka ei usko, kertoo mieliteillään ja epäuskoisuudellaan olevansa Kirkon ulkopuolella. Sitä, mitä kukin sydämessään todella uskoo tai on uskomatta, me emme näe. Jumala tuntee sydämet.

Minulle on Raamatusta sitä tutkiessani valjennut toinen ongelman ratkaisumahdollisuus. Sekään ei ole vedenpitävä, koska ratkaiseva todiste puuttuu.

Jeremia eli ennen Sakarjaa, ja niin Sakarjan oli mahdollista tuntea Jeremian sanat ja käyttää niitä. Puhuuhan Jeremiaakin kyseiseen peltoon liittyvästä kaupasta, niin että hän on voinut hyvinkin lausua myös kyseiset sanat. Mutta vielä enemmän. Hän mainitsee kauppakirjasta, joka sinetöitiin, ja avoimesta kirjasta. Ne "pantiin saviastian, että ne säilyisivät kauan aikaa" (Jer. 32:14). Sakarja on tietoinen tästä asiasta (Sak. 11:12–13). Tiedon piti kauan säilyä juutalaisten keskuudessa. On täysin mahdollista ja aivan todennäköistä, että Jeremian tallettamat asiakirjat olivat nähtävissä silloin, kun pelto ostettiin, ja että Matteuksen maininta pellon ostosta perustui näihin asiakirjoihin.

Miksi tämä selitys on mahdollinen, mutta ei vielä vedenpitävä?. Siksi, että

meillä ei ole nähtävissä noita Jeremian saviastian panemia asiakirjoja. Se ei kuitenkaan tee Raamattua epävarmaksi, sillä sen totuus lepää omalla pohjallaan eikä ole meidän tiedoistamme riippuvainen. Mutta jos kyseiset asiakirjat joskus löytyisivät ja niissä lukisi Matteuksen lainaamat sanat, meillä olisi vastaansanomaton näyttö tälle selitykselle.

Miksi sitten Raamatussa on tällaisia vaikeita kohtia? Ystävämme rovasti K.R. Salo sanoi kerran jotenkin tähän tapaan: "Jumala on pannut niitä Raamattuun sitä varten, että viisaat niihin kompastuisivat." Tämä lausuma heijastelee apostoli Pietarin sanaa: "Koska he eivät tottele sanaa, niin he kompastuvat; ja siihen heidät on pantukin" (1 Piet. 2:8).

Markku Särelä

Ruusujen aikaan

Kesäaamun raikkaassa ilmassa teen kierroksen puutarhassa. Suuntaan askeleeni ruusutarhaan. Vastaani lehahtaa kevyt ruusuntuoksu. Damaskonruusu on avannut ensimmäiset kukkansa. Kumarrun ihailemaan sen vaaleanpunaista kauneutta. Kuljen ruusun luota toisen luo. Täällä kukkii puhtaan valkoinen kurtturuusu, tuolla tumman sametinpunainen ranskanruusu ja kirkkaan punainen köynnösruusu. Voiko mitään kauniimpaa olla! Tämähän on kuin paratiisi.

Kuljen kukan luota toisen luo. Tällaista Eevalla ja Aadamilla oli Paratiisissa? Varmaan siellä oli vielä runsaampi kukkaloisto, mietin. Katseeni osuu nuppuun, joka on aivan kirvojen peitossa. Ja miten jotkin lehdet ovat käyneet repaleisiksi. Siellä on vierailut etana tai jokin muu tuholainen. Eeva ja Aadam hoitivat Paratiisin puutarhaa ennen syntiinlankeemusta. Silloin ei ollut tuholaisia, ohdakkeita eikä muitakaan vastuksia. Mutta syntiinlankeemuksen jälkeen tuli ihmisen osaksi tehdä työtään otsansa hiessä. Työ muuttui raskaaksi eikä minunkaan puutarhani anna tätä kokonaan unohtaa.

Luonnon kukat tulevat toimeen ilman kenenkään työpanosta. Ne kertovat meille Luojan hyvyydestä. Hän antaa aurinkonsa paistaa niin pahoille kuin hyvillikin. Hän vaatettaa kedon kukat ja ruokkii varpusetkin. Saan olla onnellinen hänen huolenpidossaan. Jeesus muistuttaa meitä, jotka niin helposti vaivumme murehtimaan maallisia:” Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, niin myös kaikki tämä teille annetaan. Älkää siis murehtiko huomisesta päivästä, sillä huomina päivä pitää murheen itsestään. Riittää kullekin päivälle oma vaivansa.” Matt. 6:28–34

Mummi

Jumalan ylevyys

*Herra, meidän Jumalamme,
kuinka korkeat ovat sinun ajatuksesi meitä kohtaan!
Kuinka suurta on sinun armosi,
kuinka laajaa on sinun rakkautesi!
Ihmislapset etsivät sinun siipiesi suojaa.
Sinun hyvyytesi ruokkii meidät,
sinun laupeutesi ravitsee meidät.
Sinä annat janoisten juoda elävän veden lähteestä.*

*Herra, meidän Jumalamme, sinä korkein,
Isä ja Poika ja Pyhä Henki,
joka olit ja joka olet ja joka olet tuleva,
sinun kirkkautesi täyttää taivaat ja maan.
Sinun pyhyytesi peittää kansat, jotka laulavat: "Halleluja!"*

*Sinä herrojen Herra, sinä kuningasten Kuningas!
Herra Jeesus Kristus, Vapahtajamme,
sinä katsot taivaasta kansasi puoleen.
Ole ylistetty, sinä Jumalan Poika!
Totuus, kirkkaus ja kunnia täyttäkööt taivaat!
Kaikki kansat kumartavat sinun edessäsi,
joka olet laupias ja armollinen
ja täytät hyvyydelläsi kaikki,
jotka sinun kasvojesi apua pyytävät.
Pelasta meidät valtakuntaasi,
lahjoita meille armosi aarteet
ja ikuinen lepo luonasi,
sinä pyhä Jumalan Karitsa!*

Nim. Pisara

Luther ja Raamattu

Jatkoa edelliseen numeroon

Vanhurskaus yksin uskosta – ei omalla, vaan vieraalla perustalla

Esitys, joka tekee oikeutta uskonpuhdistajan peruskatsomukselle Pyhästä Raamatusta, vaatii meitä kiinnittämään huomiota Lutherin Raamattu-opin objektiivis-kirkollisiin tuntomerkkeihin niiden keskeisiltä osilta. On kysymys ylhäältä annetusta sanasta vanhurskauttamisuskon korrelaattina. On kysymys Raamatusta, joka pysyy ennen ja jälkeen uskon, vaikka Pyhä Henki kirjoittaa saarnan sisällön pelastukseksi sydämeen. On kysymys jyrkästä pakanallisen via mystican (mystiikan tarjoaman tien) jyrkästä hylkäämisestä, mikä tie ei kuitenkaan koskaan pääse eroon nomismista tai antinomismista (lain tiestä tai lain hylkäämisen tiestä). On kysymys hengelliselle Kirkolle edeltä annetusta, sanoin ilmaistavasta jumalallisesta sekä lain että evankeliumin opista, joita on julistettava toisistaan erottaen. Tämä kaikki kuuluu periaatteeseen yksin Kristus, joka pelastaa yksinomaan uskosta ansionsa nojalla uskon kautta. Tässä merkityksessä on sitä, mikä osoitettiin Lutherin perusasenteeksi Raamattuun, pyöristettävä, syvennettävä ja ankkuroitava seuraamatta uusia näkökohtia tai astumatta täyteen kiistaan nykyisten ristiriitojen kanssa.

Eräs uskonpuhdistajan olennaisimpia ja syvimpiä tietoja on: Jumala "ei halua meidän omaa hartauttamme" (Johanneksen evankeliumin kolmannen ja neljännen luvun selitys saarnoissa vuosilta 1538–1540. WA 47,211,27). Myös näet ihmisperäinen uskonto on

lihaa (WA 40 I,347,11). Kaikissa luonnollisissa uskonnollisissa ajatuksissaan syntiin langennut ihminen voi tahtoa vain sitä, mikä on väärää, ja keksiä oikean Jumalan tilalle korvausjumalan, hänestä riippuvaisen epäjumalan. Sillä "ihminen ei voi luonnostaan haluta Jumalan olevan Jumala, pikemminkin hän haluaa, että hän on Jumala eikä Jumala ole Jumala" (WA 1,225,1). Sillä järki ei ole Jumalan edessä mitään muuta kuin sokea ja kuollut; siksi se ei myöskään voi kaivata tai haluta jumalallisia asioita" (WA 12,588,28–30; W2 XI,1152 § 2). Se jumala, johon me panemme luottamuksemme Sanan ulkopuolella, on vieras jumala Se, mihin hänen Sanansa ulkopuolella ryhdytään autuuden saamiseksi, on turhaa. Sen vuoksi pidä sinua varten lahjoitettuna hänen Kirjaansa, jossa hän puhuu kanssasi." (Bucheinzeichnung Luthers, WA 48,148,9–10; W2 IX,1821). Jumalan sanaan ei sen vuoksi kuulu oma ihmisarvio järjen, kokemuksen eikä siveellisen tai muun tunteen mukaan, kuten rationalismi, pietismi ja scleiermachilaisuus ovat jo parin sadan vuoden ajan esittäneet. Sen sijaan ihmisestä tulee nimenomaan ajaa pois tämä sisäsyntyinen hurmoksellisuus. Se on tarpeen, jotta hän tulee kaikessa pois omalta perustaltaan vieraalle perustalle.

W.M. Oesch, Luthers Stellung zur Heiligen Schrift.

Suom. MS.

Jatkuu

Kirjallisuutta

Hermann Sasse,

"Tämä on minun ruumiini".

Lutherin taistelu ehtoollisen reaaliapresenssin puolesta. 384 s. Concordia 2011. Suomentanut Hannu Lehtonen.

Concordia on julkaissut suomeksi Hermann Sassen (1895 – 1976) luterilaisten keskuudessa kansainvälistä kuuluisuutta saaneen mittavan tutkimuksen Lutherin ehtoollisopista. Kysymyksessä on dogmihistoriallinen teos, jonka lomassa Sasse tuo esille myös omia käsityksiään, joissa hän poikkeaa Lutherista. Se, mitä Sasse kirjoittaa Lutherin kannasta on perusteltua ja meikäläisten tunnustuksellisten luterilaisten piirissä hyväksyttyä. Samalla Sasse kertoo paikoin vuolaastikin kirkon ehtoolliskäytännöstä ja -opista sekä ennen että jälkeen uskonpuhdistuksen. Siten hän tekee ymmärrettäväksi oman aikamme käytäntöjä ja oppeja.

Veisi aikamoisen tilan selostaa kaikkea, mitä Sasse kirjoittaa. Tutkijat voivat päästä asiasta parhaiten selvyyteen lukemalla Sassen kirjan. Vain aivan muutamaan asiaan yritän kiinnittää huomiota.

Sasse on syvällisesti tajunnut, että Lutherin taistelussa Kristuksen ruumiin todellisen läsnäolon puolesta ehtoollisessa, oli kysymys evankeliumista. Ja vieläkin enemmän, Luther asettaa kaiken opeuksensa ehtoollisesta samoin kuin

TÄMÄ ON MINUN RUUMIINI

Herran Pyhä Ehtoollinen kirkon elämässä

muistakin opinkohdista evankeliumin yhteyteen. Evankeliumista käsin hän ymmärtää ehtoollisen. Se ei ole ristiriidassa sen kanssa, että hän ottaa esiin opin ehtoollisesta nimenomaan asetussanoista eli niistä Jumalan sanoista, jotka nimenomaan käsittelevät ehtoollista. Välistä evankeliumin keskeisyyttä ja sitä, ettei mikään osa evankeliumin oppia saa olla ristiriidassa itse pääuskonkohdan eli vanhurskauttamisen kanssa, ei ymmärretä oikein, kun sen vastakohtaksi asetetaan opin esille ottaminen opin sijaintipaikoista. Evankeliumikeskeisyys varjelee tehokkaasti sotkeutumasta kysymyksiin, joihin Raamattu ei anna vastausta, ja pysymään asiassa. Kirkon tehtävä on julistaa evankeliumia. Sen tehtävä

ei ole johdattaa ihmisjärjen pimeisiin sokkeloihin.

Luther puolustaa reformoituja vastaan mestarillisesti Kristuksen todellisen ruumiin läsnäoloa ehtoollisessa. Sen hän tekee pitämällä kiinni kirjaimellisesti Jumalan sanasta, Pyhästä Raamatusta. Itse Raamatun sanat eivät voi muuta sanoa. Tällä on yhteys evankeliumin oppiin, siihen, millainen persoona Kristus on, mitä hän on tehnyt meidän edestämme, miksi hän on sen tehnyt ja miksi hän antaa ehtoollisessa ruumiinsa ja verensä. Vaikka ehtoollinen on seurakunnan viettämä ateria ja tarkoitettu uskoville, ei epäuskoisille, niin kuitenkin kaikki, jotka nauttivat ehtoollisen, saavat uskostaan tai epäuskostaan riippumatta Kristuksen tosi ruumiin ja veren.

Lutherilla ehtoollisen opetus ja sen puolustaminen liittyy erottamattomasti siihen, kuinka oppi on otettava esiin Raamatusta. Se on otettava niistä kohdista, joissa asiasta on varsinaisesti puhe. Sasse kyllä tietää, että Luther tästä syystä katsoi, ettei Johanneksen evankeliumin kuudes luku käsittele ehtoollista. Sasse kuitenkin ilmaisee itse edustavansa toisenlaista kantaa ja on sitä mieltä, että eksegetiikka on Lutherin jälkeän Raamatun ulkopuolisten lähteiden nojalla tullut toiseen tulokseen. Sasse lausuu: "Moniin Raamatun kohtiin on siten saatu uutta valaistusta." Jos tämä valta annetaan eksegetiikalle, se voi muuttaa myös opin sijaintikohtien merkityksen, ja tullaan mullistaviin käsitelmiin. Näinhän

onkin jo paljon tapahtunut liberaaliteologian piirissä. Teologit ovat usein epäjohdonmukaisia, eivätkä kulje kaikessa valitsemallaan tiellä. Tämä on totta myös Sassesta.

On tarpeen nähdä, missä viitekehäyksessä Sasse on tehnyt tutkimuksensa. Hän on dogmihistorioitsija, jota kiinnostaa kirkon opin muodostuminen historian aikana. Hänelle itselleen oppia ei ole niinkään se, mitä Raamattu opettaa, vaan se, minkä kirkko on dogmatisoinut. Hänhän kirjoitti minulle, ettei kirkko ole koskaan dogmatisoinut kuuden päivän luomista ja että sitä koskeva oppi olisi vain teologinen mielipide. Olisi siis vapaus opettaa toisin. Näin sanoessaan hän luopuu Tunnustuskirjojen opetuksesta, että Raamattu on opin ja elämän ylin auktoriteetti. Mikä sitten olisi Sassen mukaan kirkon dogmatisoimaa? Ilmeisesti varhaisen kirkolliskokousten päätökset, Tunnustuskirjojen erityisesti käsittelemät opinkohdat, joihin ei kuulu raamattukysymys, ja ehkä myös vanhan liturgian ilmaisu lännessä ja idässä. Tällöin kirkko eikä Raamattu määrittää opin rajat ja kirkko ottaa Raamatun paikan. Lutherilta emme tapaa tällaista ajatustapaa.

Samalla kun annamme suuren tunnustuksen Sasselke hänen massiivisesta tutkimuksestaan, jolla hän tuo ansiokkaasti esiin Lutherin oppia ehtoollisesta, haluamme tehdä selväksi, etteivät kaikki Sassen käsitykset ole seurattavia, vaan ne on koeteltava Raamatulla.

Markku Särelä

Filippismi

Uskonpuhdistaja Martti Lutherin kuoleman jälkeen syntyi teologiskirkollinen suuntaus, joka sai nimekseen filippismi pääedustajansa Philipp Melanchthonin mukaan. Melanchthonilla on erittäin suuri merkitys uskonpuhdistuksen toteutumisessa Lutherin apuna ja hänen tukemaan. Lutherin kuoltua Melanchthon kuitenkin ryhtyi toteuttamaan omaa "uskonpuhdistustaan" tavalla, joka synnytti tavattoman pettymyksen ja pahennuksen uskollisissa luterilaisissa ja aiheutti pitkäaikaiset kiistat luterilaisten riveihin.

Kun luemme niitä Melanchthonin laatimia tunnustuksia, jotka aikanaan tulivat Yksimielisyyden kirjaan, erityisesti Augsburgin tunnustuksen puolustusta, emme voi olla ihailematta sitä selkeyttä, millä hän esittää oikean opin ja ruotii vastapuolen harhakäsitykset. Hän ei sotkeudu epäolennaisiin asioihin, vaan on tarkalleen selvillä, mistä on kysymys. Hän käsittelee asioita Raamatulla perustellen keskuksesta käsin. Luther ei turhaan antanut suurta tunnustusta Melanchthonille. Eri asia on, osasiko Melanchthon ottaa tunnustuksen vastaan nöyrästi sisimmässään ylpistymättä.

Filippismi on hyvin monitahoinen ilmiö, jonka tapaamme erityisesti kansankirkollisissa piireissä ja johon on syytä ottaa selkeä, torjuva kanta Seuraavassa tuomme esiin sen pääsuuntauksia.

Synergismi

Melanchthonin synergismi tuli selkeästi julki vasta Lutherin kuoleman jälkeen, vaikka se jollain tavoin pilkisti esiin jo hänen Loci-teoksessaan vuodelta 1532, kuten nyt varsinkin jälkikäteen voidaan todeta. On huomattava, että Melanchthon torjui vapaan tahdon opin hengellisissä asioissa Puolustuksessa vuodelta 1530. Melanchthon sanoi kuitenkin myöhemmin ihmisellä olevan jäljellä syntiinlankeemuksen jälkeen kykyä soveltautua Jumalan armoon. Siinä hän oli Erasmuksen linjoilla vastoin Lutherin raamatullista kantaa, jonka tämä oli esittänyt teoksessaan Sidottu ratkaisovalta ja jota tämä piti yhtenä jälkipolville säilyttämisen arvoisena pääteoksenaan. Koska meitä on eräällä taholla syytetty filippismistä, julkaisemme artikkelin filippismistä.

Synergismi on terävä-älyisten teologien kompastuskivi. Pyhä

Raamattu ei ratkaise ihmisjärjen kannalta kysymystä, miksi toiset pelastuvat, toiset eivät. Se tarjoaa pelastuksen syyksi yksin Jumalan vapaan armoa ilman ihmisen kykyä ja omaa soveltautumista. Se, että toiset eivät pelastu, on taas ihmisen omaa syytä. Turmeltunut järki päättelee: pelastuvissa täytyy olla jotakin, mikä erottaa heidät niistä, jotka eivät pelastu. Melanchthon ei valitettavasti asettanut järjenpääntelmäänsä kuuliaiseksi Kristukselle. Siinä, missä Melanchthon jo ylitti terveen opin rajat ja yhtyi paavilaisiin, toiset filippistit menivät vieläkin pidemmälle.

Yksimielisyyden ohje hylkää kaikki synergistien väärät ilmaisut.

Laki ja evankeliumi

Viimeisessä Loci -teoksensa painoksessa vuodelta 1559 Melanchthon katsoo parannuksen saarnan olevan evankeliumia sanan ahtaimmassa merkityksessä. Filippistit menivät pidemmälle ja pitivät synnistä nuhtelua evankeliumina paavilaisten ja antinomistien tapaan. Siten filippistit osoittivat, etteivät he olleet käsittäneet, mistä itse asiassa evankeliumissa on kysymys.

Kirkollinen yhteys toisoppisten kanssa

Luther oli ollut valmis ottamaan kirkollisen eron reformoituihin ja paavilaisiin Jumalan sanan velvoituksena ja kantamaan siitä johtuvan ristin. Melanchthon sen sijaan haaveili ja järkeili suuremmasta

yhteydestä. Melanchthon ei nähnyt selkeästi kahta perusasiaa, mikä varmaankin johtui hänen synergismistään. Näistä toinen oli se, ettei ollut edellytyksiä saavuttaa vastustajien kanssa opin yksimielisyyttä eli Jumalan tahtomaa kirkollista yhteyttä. Toinen taas oli se, ettei Melanchthon ottanut vakavasti Jumalan sanan varoituksia ja kieltoja yhteydestä harhaopettajiin. Ihmisen omasta turmeltuneesta minästä nouseva tunne ja järjenpäätelmät ovat kuin parihevonen, joka kyntää umpeen Jumalan sanan nostattamaa orasta.

Toisaalta haaveilevat järkeilyt johtivat Melanchthonia muotoilemaan oppinsa siten, että se sopisi reformoiduille ja näyttäisi kelvollisilta luterilaisillekin. Toisaalta Melanchthonin synergismi altisti hänet siihen. Tämä ilmeni kristologiassa ja Kristuksen todellista läsnäoloa ehtoollisessa koskevassa opissa. Nämä kaksi elintärkeää opinkohtaa liittyi yhteen ehtoollisopissa.

Kristologia ja ehtoollinen

Calvin oli lakimies ja teologi, joka sai paljon vaikutteita Luterilta, mutta ei koskaan omaksunut evankeliumikeskeistä luterilaisuutta. Calvin käsitti kristinuskon enimmäkseen muodollisesti ja lakimaisesti vastakohtana Lutherin evankeliselle hengelle. Calvin perusti Geneven kirkkovaltion, mikä jo sinänsä kertoo – ei vain hengellisten ja maallisten sekoittamisesta – vaan myös lakimaisuudesta. On

sanottu: "Luther korostaa Jumalan rakkauden kunniaa, Calvin Jumalan kunnian rakkautta." Järkeään seuraten Calvin päätyi kaksinkertaiseen predestinaatio-oppiin: Jumala on määrännyt toiset autuuteen, toiset kadotukseen. Jumalan yleistä armotahtoa koskevat kohdat Calvin tulkitsi vain pelastuvia koskeviksi.

Calvinilla oli sellainen käsitys, että Kristus ei ole inhimillisen luontonsa mukaan kaikkialla, vaan jossakin rajallisessa paikassa tai vaassa. Tästä käsityksestä johtui, ettei Calvin pitänyt mahdollisena, että Kristus voisi inhimillisenkin luontonsa puolesta olla läsnä pyhitetyissä ehtoollisaineissa. Kaikki ehtoollisvieraat eivät hänen mielestään nauti Kristuksen ruumista ja verta, vaan vain uskovat, ja hekin pelkästään hengellisellä tavalla, eivät suullaan sakramentillisella tavalla. Tämä on todella vakava harha.

Myönnytykset reformoiduille reaaliapresensin suhteen ja katolisille ehdonvallan asioissa.

Augsburgin tunnustus oli syntynyt vuonna 1530 tosin Melancthonin kynästä, mutta Lutherin kirjeillään ja esirukouksillaan tukemana ja Lutherin Schwabachin opinkohdille rakentuvana. Se oli esitetty valtiopäiville ja keisarille luterilaisten kantana siitä, mitä he uskovat ja opettavat. Kysymyksessä oli siis luterilaisten tunnustus.

Se ei ollut vain henkilökohtainen, vaan luterilaisen kirkon tunnustus, itse asiassa Kirkon tunnustus. Melancthon katsoi kuitenkin voivansa sitä muuttaa ja laati siitä 1540 muunnelman, ns. Variatan. Siinä oli reaaliapresensia koskeva epäselvä maininta, joka merkitsi myönnytystä kalvinisteille.

Vielä filippistit olivat valmiita tekemään myönnytyksiä paavilaisen opin hyväksi ehdonvallan asioissa, minkä Yksimielisyyden ohje torjuu.

Lopuksi

Aito luterilainen kirkko sanou tuu irti kaikista filippistien harhoistaja myönnytyksistä ja pitäytyy Raamatun selvään opetukseen kaikissa opeissa, myös opeissa kääntymyksestä, Kristuksen inhimillisen luonnon kaikkiallaolosta, Kristuksen ruumiin ja veren todellisesta läsnäolosta ehtoollisessa asetussanojen vaikuttamana ja myös siihen, että kaikki ehtoollisvieraat uskostaan tai epäuskostaan riippumatta nauttivat Kristuksen tosi ruumiin ja tosi veren. Viittaamme muihin tässä lehdessä oleviin ehtoollista käsitteleviin kirjoituksiin. Aitoluterilaiset harjoittavat kirkollista yhteyttä, mikä aivan erityisesti ilmenee sakramenttiyhteytenä, siellä, missä Pyhä Henki on luonut yksimielisyyden kaikissa opinkohdissa.

Tässä numerossa

Keskitymme tällä kertaa pääsiassa kahteen armonvälineeseen, pyhään kasteeseen ja pyhään ehtoolliseen.

Perinteinen Luther -palstamme johdattaa meidät ympärileikkauksesta katselemaan Jumalan Uuden liiton säädöksiä ja kaikkea hänen ilmoitustaan kyselemättä miksi ja asettumaan uskon kuuliaisuudessa elämään hänen armollisista lupauksistaan. Luther näki uskon miehenä mitä terävimminkin, että on sangen vaarallista olla seuraamatta uskossa Jumalan sanaa ja turhentaa se ihmisjärjen kapinoivilla miksi-kysymyksillä. Sukua tuollaiselle hylättävälle ajattelulle on tehdä toisin kuin Jumalan sana käskää. Halutaan syrjäyttää Jumalan sana, jotta voitaisiin taata kirkon menestys. Se on näkynyt erityisesti kirkkokysymyksessä.

Kirjoitussarja luomispäivistä jatkuu. Samaa aihetta ovat myös lapsille tarkoitettut Vanhan testamentin opetukset. Kysymys luomisesta kehityksen vastakohtana tulee esille myös Hardtin ja Sassen välisessä keskustelussa. Sasse kirjoitti aikanaan asiasta myös minulle ja piti kuuden päivän luomista pelkkänä teologisena mielipiteenä,

jota hänen mukaansa kirkko ei ole koskaan dogmatisoinut. Tähän kiinnitän huomiota Sassen ehtoolliskirjan arvostelussa. Sassen ajatus sisältää näet hyvin vaarallisen liukumisen pois Raamatusta Kirkon opin lähteenä.

Kysymys uudestisyntymisestä on ajankohtainen yhä edelleen, vaikka on olemassa Tunnustuskirjojen opetus ja myös Franz Pieperin Dogmatiikka, joista löytyy asiasta selkeää opetusta. Julkaisemme katkelman prof. Georg Stöckhardtin 1. Pietarin kirjeen selityksestä. Pyydämme kiinnittämään erityistä huomiota siihen, miten laajasti hän tuo esille asiaa koskevan raamatullisen aineiston ja asettaa uudestisyntymisen muun kristillisen opin yhteyteen.

Pastori Kimmo Närhin kirjoitukset kasteen ja ehtoollisen lohdutuksesta johdattavat lukijat sakramenttien perustavaan merkitykseen kristitylle. Teologian opiskelijoiden nuorten kirjoitukset ovat samanhenkisiä. Koska meitä on eräällä taholla syytetty filippismistä, julkaisemme artikkelin filippismistä.

Toivotan siunattuja lukuhetkiä Luterilaisen parissa.

Päätoimittaja

Kastettu

Jumalan armon osallisuuteen on pyhän kasteen kautta otettu seuraavat lapset:

Annica Daniella Donin, syntynyt 14.5.2012, kastettu 24.6.2012 Kontiolahdessa, Tampereen srk, Juho Mikael Saari, syntynyt 1.5.2012, kastettu 30.6.2012 Tampereella, Tampereen srk ja Anniina Hilja Maria Närhi, syntynyt 8.6.2012, kastettu 17.6.2012 Lahdessa, Helsingin srk.

”Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällenne pukeneet.” (Gal. 3:27)

Konfirmoitu

STLK:n seurakuntien rippikoulun ovat käyneet seuraavat nuoret, jotka konfirmoitiin Siitamajalla 23.6.2012:

Helsingin seurakunta: Lauri Johannes Närhi, Jonas Juhani Virolainen ja Maria Linnéa Virolainen, Tampereen seurakunta: Maria-Katariina Antonov, Jonni Emil Andrea Leppänen ja Joni-Mikael Saari.

”Kilvoittele hyvä uskon kilvoitus, tartu kiinni iankaikkiseen elämään, johon olet kutsuttu ja johon hyvällä tunnustuksella olet tunnustautunut monen todistajan edessä.” (1 Tim. 6:12)

Avoliittoon vihitty

Avoliittoon on vihitty Helsingin seurakuntamme jäsen Elisa Eeva Maria Aaltonen ja Tomas Mikael Fagerström Helsingissä 19.5.2012.

*”Herra, kaiken onnen tuoja, Runsas lahjain antaja,
Herra, siunauksen suoja, Näiden puoleen katsahda,
Jotka sanas pyhä nyt Yhtehen on liittänyt.” (VK 1938 253:1)*

Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko

Toimintatietoja

Helsinki, Fabianinkatu 13 A 1: *Jumalanpalvelus* keskiviikkoisin klo 19.29.8. asti ja 9.9. alkaen sunnuntaisin klo 11. HPE 22.8. ja 16.9. Raamattutunnit alkavat taas syyskuussa torstaisin klo 19. Nuorten illat syyskuusta alkaen lauantaisin klo 18.

Hämeenlinna, Saaristenkatu 22: *Jumalanpalvelus* 19.8. VH, 9.9. (HPE) KN klo 14.

Joensuu, *Jumalanpalvelus* (HPE) to 13.9. klo 18.

Jyväskylä, *Jumalanpalvelus* Keisaloilla Keskisentie 1 B 55 26.8. klo 16. EB.

Kokkola, *Jumalanpalvelus* (HPE) pe 14.9. klo 18. KN.

Koskenpää, *Jumalanpalvelus* (HPE) pe 21.9. klo 13. KN.

Kuusankoski, Kettumäentie 2. *Jumalanpalvelus* (HPE) 19.8. ja 23.9.

Kyyjärvi, *Jumalanpalvelus* (HPE) Elma Murrolla la 22.9. klo 13. KN.

Pori, Marttala, Valtakatu 7. *Jumalanpalvelus* (HPE) la 15.9. klo 17. KN.

Siitamaaja, *Jumalanpalvelukset* joka sunnuntai klo 11 30.9. asti. HPE 26.8. ja 30.9. Syysjuhla 29.–30.9.

Turku, Vähä-Hämeenkatu 12. *Jumalanpalvelus* (HPE) su 16.9. ja 14.10. klo 16. KN.

Vaasa, Marttala, Kirjastonkuja. *Jumalanpalvelus* (HPE) la 15.9. klo 11. KN.

Nuorten päivät
Siitamajalla.
3.–5.8. ja 28.–29. 9.

Syysjuhla
Siitamajalla.
29.–30.9.

Yhteystiedot:

Pastori Kimmo Närhi,
Rajakatu 7, 15100 Lahti,
puh. 03-7823097, 040-7567659,
Sähköposti: kimmo.narhi@
luterilainen.com

Pastori Edward Brockwell,
Tyypälantie 8 C 19, JYVÄSKYLÄ.
Puh. 050-4331100 ja sähköposti
ebroewe@gmail.com

STLK:n verkkosivut:
www.luterilainen.com

Sisällys:

Kuuliaisuus ja miksi -kysymys, Martti Luther.....	170
Sakramentit kuuluvat evankeliumiin, MS.....	171
Kasteen lohdutus, KN.....	173
Uudestisyntyminen sanasta, kasteesta vai molemmista? MS.....	174
Uudestisyntymisestä, MS.....	178
Kolmas luomispäivä, MS.....	181
Neljäs luomispäivä, MS.....	183
Ehtoollisen lohdutus, KN.....	186
Luterilainen yksimielisyys pyhästä ehtoollisesta, MS.....	188
Vielä jokin sana läsnäolon alusta ja kestosta, MS.....	191
Uskolla omistettava valmis lahja, GS.....	193
Lapsille, CMZ.....	194-199
Olen kastettu, MB.....	200
Ehtoollisen lahja, VH.....	201
Jeremia vai Sakarja – eräs selityso pillisesti vaikea kohta, MS.....	202
Ruusujen aikaa, Mummi.....	204
Jumalan ylevyys, Pisara.....	205
Luther ja Raamattu, Oesch/MS jatkoa.....	206
Kirjallisuutta, MS.....	208
Filippismi, MS.....	210
Tässä numerossa, MS.....	213
Toimintatietoja.....	214-215
Kansi: Kaste, Matt. 28:20, Kimmo Pälikkö	

Seurakuntien tilinumeroita: Tampere: FI74 5700 0220 0405 23
Helsinki: FI75 1270 3000 0189 73. Luterilainen -lehti : FI15 8000 1700 3033 09
Kirkkokunta: 1) FI86 2205 1800 0215 59. Pyydetään merkitsemään viitenumeroita seuraavasti: kotimaan työ 70302, ulkolähetys 75006, opintorahasto 75103, lahjoitukset Luterilaiselle 54108. 2) Tilit/ kirjamyynti FI44 8000 1801 4770 85.

Luterilainen-lehti ilmestyy joka toinen kuukausi, kaksi kaksoisnumeroa.

Julkaisija: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko.

Tilauhinta 2012: Kotimaassa 25 e vuosikerta, ulkomaille 35 e

Toimitus: Päätoimittaja: Markku Särelä, Siitamaja 36, 35300 ORIVESI

puh. 040-5200579. Sähköposti markku.sarela@kolumbus.fi

Taitto, kuvitus: Kimmo Pälikkö.

Tilaukset, maksut, osoitteenmuutokset yms. os.:

Luterilainen c/o Leena Särelä, Ullanmäentie 11 A 11, 02750 Espoo.

Sähköposti: leena.sarela@luukku.com

Luterilainen-lehden pankkitilin numero (tilausmaksut): FI15 8000 1700 3033 09

Kirkon internet-sivut: www.luterilainen.com

Hinta 4,00 euroa Oriveden Sanomalehti